

Katri Markkanen

## YLÖJÄRVEN RYHDIN RYSKE-HANKKEEN ONNISTUMINEN

Liiketalouden koulutusohjelma

2016

# YLÖJÄRVEN RYHDIN RYSKE-HANKKEEN ONNISTUMINEN

Markkanen, Katri  
Satakunnan ammattikorkeakoulu  
Liiketalouden koulutusohjelma  
Syyskuu 2016  
Ohjaaja: Sääski, Leena  
Sivumäärä: 49  
Liitteitä: 1

Asiasanat: järjestötoiminta, urheiluseurat, vapaaehtoiset, hanke

---

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, miten Ylöjärven Ryhti ry:n seuratoiminnan kehittämishanke RySKe on toteutunut ja onnistunut. Tarkoituksena oli tuottaa tietoa hankkeen onnistumisesta lentopallojaoston johdolle sekä Opetus- ja kulttuuriministeriölle hankkeen loppuraporttia varten. Työssä tutkittiin, oliko hankkeesta hyötyä seuran eri toimijoille.

Työn teoriaosassa käsiteltiin yhdistystoimintaan, urheiluseuratoimintaan ja vapaaehtoistyöhön liittyviä asioita. Nämä liittyvät läheisesti toimeksiantajani Ylöjärven Ryhdin toimintaan. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä seuratuki oli keskeisessä osassa työtä. Seuratuki on suurin valtionavustusmuoto, joka myönnetään liikunnan paikallistasolle. Tukea jaetaan veikkausvoittorahoista. RySKe-hankkeen on rahoittanut Opetus- ja kulttuuriministeriö seuratuella. Seuratuen turvin Ylöjärven Ryhtiin on ostettu ostopalveluna juniorivalmennuspäällikön palveluita.

Työn empiriaosassa käytettiin kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää. Kyselyllä pyrittiin selvittämään Ylöjärven Ryhdin toimihenkilöiden mielipiteitä hankkeesta ja sen tuomasta avusta yhdistykselle. Kyselyssä selvitettiin, miten vastaajat kokivat juniorivalmennuspäällikön toiminnan. Kysely lähetettiin 46 toimihenkilölle ja vastausprosentiksi saatiin 67%. Onnistumista ja toteutumista pystyttiin arvioimaan myös juniorivalmennuspäällikön tekemien raporttien ja hänen oman arvionsa avulla. Lisäksi hankkeen toteutumista verrattiin hakuvaiheessa määriteltuihin mittareihin.

Kyselyyn vastanneet olivat pääosin tyytyväisiä hankkeeseen ja juniorivalmennuspäällikön toimintaan. Erityisesti valmentajat olivat saaneet apua ja heidän osaaminen oli vahvistunut hankkeen aikana. Hankkeen toiminnot olivat enimmäkseen myös valmentajille suunnattu. Tuloksista voidaan päätellä, että hanke onnistui valmennuksen tason osalta erittäin hyvin, harrastajamäärä kasvoi hyvin, mutta seurayhteistyö ei onnistunut niin hyvin kuin oli suunniteltu. Hanke kuitenkin jatkuu pienimuotoisemmin, joten siitä on ollut selvästikin hyötyä seuralle.

## SUCCESS OF YLÖJÄRVEN RYHTI RYSKE-PROJECT

Markkanen, Katri

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Business Administration

September 2016

Supervisor: Sääski, Leena

Number of pages: 49

Appendices: 1

Keywords: activities of associations, sports club, volunteer, project

---

This thesis examined the implementation and success of Ylöjärven Ryhti ry's RySKe club development project. The purpose was to provide the club's volleyball unit administration with information about the success of the project and to produce material for the final project report required by the Ministry of Education and Culture. The work examined whether the project was beneficial to different parties in the club.

The theoretical section of the thesis focused on issues related to the activities of associations, sports club operations, and voluntary work. These are all closely linked to the activities of Ylöjärven Ryhti, which commissioned this thesis. A club subsidy granted by the Ministry of Education and Culture played a key role in this work. Club subsidies are the largest form of government aid for sports at the local level, and they are distributed from Finnish Lottery funds. The RySKe project was funded by a club subsidy from the Ministry of Education and Culture. Ylöjärven Ryhti used these funds to acquire junior coaching manager services by means of outsourcing.

The empirical section of the study was carried out using quantitative research methods. A questionnaire was distributed to Ylöjärven Ryhti volunteers to determine their opinions about the project and its benefits to the association. The questionnaire investigated how the respondents perceived the activities of the junior coaching manager. It was sent to 46 volunteers and the response rate was 67%. Success and implementation was also assessed on the basis of reports compiled by the junior coaching manager and on his personal assessment of the activities. Project implementation was also compared with indicators specified during the application process.

The respondents were mainly satisfied with the project and the activities of the junior coaching manager. In particular, coaches felt that they had received assistance and developed their competence during the project. The majority of project functions were also directed at coaches. The results indicate that the project was very successful on the coaching level and the number of participants increased. On the other hand, club co-operation did not develop as planned. The project will, however, continue on a smaller scale, which demonstrates that it was clearly beneficial to the club.

# SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	OPINNÄYTETYÖN AIHE .....	7
2.1	Opinnäytetyöongelma .....	7
2.2	Työn rakenne .....	8
3	YHDISTYSTOIMINTA .....	9
3.1	Urheiluseuran toimintaperiaatteet .....	10
3.2	Vapaaehtoistyö.....	11
3.3	Ylöjärven Ryhti ry .....	13
4	SEURATOIMINNAN KEHITTÄMISTUKI.....	14
4.1	Yleistä seuratuesta .....	15
4.2	Tuen myöntämisen kriteerit .....	16
4.3	Hankkeiden vaikutukset ja onnistumisen mittaaminen.....	17
5	SEURATOIMINNAN KEHITTÄMISHANKE RYSKE .....	20
5.1	Hankkeen toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi .....	21
5.2	Juniorivalmennuspäällikön tehtävät.....	22
5.3	Onnistumisen mittaaminen RySKe-hankkeessa .....	22
5.4	Hankkeen osa-alueiden toteutuminen .....	23
5.4.1	Valmennuksen taso.....	24
5.4.2	Harrastajamäärä.....	25
5.4.3	Seurayhteistyö ja tapahtumat.....	26
6	TUTKIMUSMENETELMÄT JA -TULOKSET .....	28
6.1	Tutkimusmenetelmät.....	28
6.2	Taustakysymykset.....	29
6.3	Seuratoimintaan osallistumisen syyt.....	30
6.4	Seuratukihanke ja tavoitteet .....	31
6.5	Eri osa-alueiden toimivuus hankkeen aikana.....	32
6.6	Seuratukihankkeen vaikutus omaan joukkueeseen .....	33
6.7	Kokemukset juniorivalmennuspäällikön toiminnasta.....	34
6.8	Hankkeen negatiiviset vaikutukset .....	35
6.9	Koulutukseen osallistuminen ja vaikuttavuus.....	36
6.10	Hankkeen onnistuminen kokonaisuudessaan.....	38
6.11	Kehittämisehdotuksia ja muuta sanottavaa hankkeesta .....	39
6.12	Juniorivalmennuspäällikön arvio hankkeen onnistumisesta .....	40

7	JOHTOPÄÄTÖKSET .....	41
7.1	Hankkeen osa-alueiden onnistuminen .....	41
7.2	Kyselystä tehtävät johtopäätökset.....	43
7.3	Tutkimuksen luotettavuus ja jatkotutkimukset .....	46
7.4	Pohdintaa.....	47
	LÄHTEET .....	48
	LIITTEET	

## 1 JOHDANTO

Urheiluseurat liikuttavat yli miljoonaa suomalaista ja eri urheiluseuroja arvioidaan olevan yli 10 000. Virallista tarkkaa lukumäärää ei ole saatavilla. Urheiluseurat ovat suurimmaksi osaksi rekisteröityjä yhdistyksiä ja ne ovat oma osa kolmannelta sektorista. Urheiluseurojen toiminta vaatii myös vapaaehtoisia, koska ilman heitä toiminta ei olisi mahdollista. Vapaaehtoisia urheiluseurojen toiminnassa on yli 500 000 suomalaista ja he osallistuvat toimintaan vaihtelevia aikoja. Urheiluseuroissa on palkattuja työntekijöitä aika vähän ja puhutaankin noin 1000 seurasta, joissa niitä on. Palkattu työvoima on uusi asia monellekin seuralle, vaikkakin palkattujen määrä on kasvanut tasaisesti.

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä seuratoiminnan kehittämistuki on tullut autamaan urheiluseuroja työntekijän palkkaamiseen ja samalla toiminnan kehittämiseen. Veikkausvoittovaroista myönnettävä avustus käytetään pääasiassa palkattuun työvoimaan. Vuonna 2015 tukea myönnettiin 4,5 miljoonaa euroa 408 hankkeelle. 70 % näistä varoista meni palkkaushankkeisiin ja loput toiminnallisiin hankkeisiin. Yksittäinen hanke sai tukea keskimäärin 10 723 euroa ja summat vaihtelivat 1500-30 000 euron välillä.

Itse olen kuulunut eri urheiluseuroihin pienestä pitäen ja eri elämän vaiheissa olen ollut vaihtelevasti urheiluseuratoiminnassa mukana. Eniten aikaani olen viettänyt osallistumalla liikkumiseen urheiluseurassa ja lajini on ollut lentopallo. Tällä hetkellä aikani kuluu kuitenkin enemmän vapaaehtoistyön puolella. Tällä hetkellä toimin Ylöjärven Ryhdin lentopallojaoston rahastonhoitajana ja hallinnassani on lentopallon raha-asiat. Ajatus opinnäytetyöstä lähti yhteistuumin lentopallojaoston puheenjohtajan kanssa. Ajankohta oli erittäin sopiva, koska seuran kehittämishanke päättyi toukokuussa 2016 ja se oli hyvä tutkimuksen kohde. Opetus- ja kulttuuriministeriö vaatii myös selvityksen hankkeesta, joten samalla saadaan hankkeesta tehtyä raportointia ministeriöön.

Opinnäytetyön aiheeni liittyy julkishallinnon suuntautumiseen. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, miten Ylöjärven Ryhti ry:n lentopallojaoston seuratoiminnan kehittämishanke RySKe on onnistunut ja toteutunut. RySKe-hankkeen on rahoittanut

Opetus- ja kulttuuriministeriö seuratuella ja seuratuena turvin Ylöjärven Ryhtiin on ostettu ostopalveluna juniorivalmennuspäällikön palveluita. Tavoitteena on, että lentopallo on vuonna 2016 yksi vetovoimaisimmista harrastuslajeista Ylöjärvellä nuorten keskuudessa. Tavoitteeksi asetettiin myös tarjota vapaaehtoistyön kautta kaikille kaupunkilaisille mahdollisuus olla mukana yhteisöllisessä toiminnassa.

Hanke toteutettiin kahtena vuotena kausina 2014-2015 ja 2015-2016 ja se päättyi toukokuussa 2016. Ilman valtionavustusta hanke ei olisi ollut mahdollinen. Tietoa hankkeen onnistumisesta kerättiin kyselyllä, joka tehtiin Ylöjärven Ryhdin lentopallon toimihenkilöille. Onnistumista ja toteutumista pystyttiin arvioimaan myös juniorivalmennuspäällikön tekemien raporttien ja hänen oman arvionsa avulla sekä vertaamalla toteutumista hankkeen alkuvaiheessa määriteltyihin mittareihin.

## 2 OPINNÄYTETYÖN AIHE

Opinnäytetyöni toimeksiantaja on Ylöjärven Ryhti ry (myöhemmin Ryhti). Opinnäytetyöni tarkoituksena on tutkia, miten Ryhdin lentopallon seuratoiminnan kehittämishanke RySKe on toteutunut ja onnistunut. Tarkoituksena on tuottaa tietoa hankkeen onnistumisesta lentopallojaoston johdolle sekä Opetus- ja kulttuuriministeriölle (myöhemmin OKM) hankkeen loppuraporttia varten. Työssä tutkitaan, minkälaista hyötyä tai mahdollista haittaa hankkeesta on ollut seuran eri toimijoille. Lisäksi selvitetään seurassa olevien toimijoiden mielipiteitä hankkeesta ja sen tuomasta avusta heidän valmennukseensa ja omaan toimintaansa. Seuran toimijoita hankkeen aikana on ollut 46 ja he ovat valmentajia, rahastonhoitajia sekä joukkueenjohtajia.

### 2.1 Opinnäytetyöongelma

Tavoitteisiin pyrin saamalla vastauksen seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

- 1) *Miten hankkeen eri osa-alueet ovat onnistuneet?*
- 2) *Miten juniorivalmennuspäällikkö onnistui tehtävässään?*

- 3) *Onko hankkeesta ollut hyötyä tai haittaa seuralle ja sen eri toimijoille?*
- 4) *Miltä hankkeen jälkeinen tulevaisuus näyttää?*

Hankkeen osa-alueita olivat valmennuksen taso, harrastajamäärä sekä seurayhteistyö ja tapahtumat. Valmennuksen tasoa tutkitaan juniorivalmennuspäällikön tekemien raporttien pohjalta sekä kyselyllä saatujen vastauksien perusteella. Kyselyssä myös selvitetään, miten juniorivalmennuspäällikkö on auttanut muita ja minkälaista konkreettista hyötyä hänen palveluistaan on ollut. Hankkeen hyödyn tai haitan arvio on tehty seuratoimijoilta kerätyn kyselyn avulla.

## 2.2 Työn rakenne

Työssä perehdytään ensin yleisesti yhdistys- ja urheiluseuratoimintaan sekä vapaaehtoistyöhön, jotka liittyvät läheisesti opinnäytetyön aiheeseen ja toimeksiantajani toimintaan. Pyrin antamaan lukijalle kuvan siitä, miten yhdistyksessä sekä urheiluseurassa toimitaan ja mitä toiminta ylipäänsä vaatii. Vapaaehtoistyössä keskitytään urheiluseuran näkökulmaan ja sitten kerron, miten Ryhdissä toiminta on järjestetty.

Opetus- ja kulttuuriministeriön seuratoiminnan kehittämistuki on keskeisessä roolissa tässä opinnäytetyössä ja siitä olen kertonut yleisellä tasolla. Kerron, millaisilla kriteereillä ja mihin tukea on myönnetty, minkälaista vaikutusta tuella on ollut eri seuroille sekä miten onnistumista on mitattu eri hankkeissa. Olen keskittynyt nimenomaan palkkaushankkeisiin, joihin myös Ryhdin oma hanke kuuluu. Materiaaleina olen käyttänyt hankehakemuksien arviointeja, eri toimintavuoden tuloksia ja erilaisia tutkimuksia seuratuksi hankkeiden vaikutuksista eri urheiluseuroille.

Empiriaosuus koostuu Ryhdin kehittämishankkeesta, joka toteutui kahtena vuotena seuratuksen avulla. Kerron mitä hankkeessa on tehty ja saatu aikaan sekä miten onnistumista on mitattu hankkeessa. Empiriaosuuteen olen kerännyt tietoja seuran eri toimijoilta ja arvioinut hankkeen osa-alueiden toteutumista vertaamalla niitä onnistumisen mittareihin. Olen myös teettänyt kyselyn kaikille hankkeen aikana mukana olleille toimijoille ja tulokset esitetään luvussa kuusi. Oman arvionsa hankkeen onnistumisesta antoi myös juniorivalmennuspäällikkö. Muiden urheiluseurojen hankkeita ja niiden



vaikutuksia eri seuroille olen esitellyt teoriaosuudessa ja olen verrannut Ryhdin hanketta muihin vastaaviin hankkeisiin.

### 3 YHDISTYSTOIMINTA

Yhdistyksellä on vähintään kolme jäsentä, sillä on jokin aatteellinen tarkoitus ja sen toiminta on tarkoitettu pysyväksi (Yhdistyslaki 503/1989, 2L 7§). Yhdistyksen jäsenet ovat luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä. Aatteellisuutta voi olla esimerkiksi jonkin aatesuunnan edistäminen, jonkin ryhmän etujen valvonta, hyväntekeväisyys, palvelujen tuottaminen jäsenille, palvelujen tuottamista muille kuin jäsenille tai yhdessäolomahdollisuuksien tarjoaminen jäsenille ilman aatteellisuutta. Urheiluseura on käytännössä viimeksi mainittu, vaikkakin ne ohjaavat jäseniä hyödylliseen harrastukseen ja edistävät sikäli epäsuorasti aatesuuntaa. Yhdistykset voivat olla rekisteröityjä tai rekisteröimättömiä. Patentti- ja rekisterihallitus ylläpitää yhdistysrekisteriä. (Loimu 2013, 23-24.) Rekisteriin merkitty yhdistys tunnustetaan nimeen liitetystä lyhenteestä ry tai sanoista rekisteröity yhdistys (Yhdistyslaki 503/1989, 9L 50§).

Rekisteröity yhdistys voi tehdä sopimuksia ja sitoumuksia, asioida tuomioistuimessa ja viranomaisessa, omistaa kiinteää omaisuutta, tehdä kauppvoja, ottaa lahjuksia vastaan, järjestää tilaisuuksia, arpajaisia ja yleisiä rahankeräyksiä, olla jäsenenä toisessa yhdistyksessä tai olla osakkeenomistaja sekä toimia ulkomailla. Rekisteröity yhdistys noudattaa yhdistyslakia ja muuta lainsäädäntöä, joka koskee yhdistyksen toimintaa. Yhdistyksellä on oltava hallitus, tilintarkastajat, huolellinen kirjanpito, sääntömääräiset kokoukset ja jäsenet ovat oikeutettuja osallistumaan päätöksentekoon ja samalla valvovat yhdistyksen toimintaa. (Patentti ja rekisterihallituksen [www-sivut 2016](#).) Rekisteröidyn yhdistyksen jäsenet eivät vastaa henkilökohtaisesti sitoumuksista, jotka yhdistys on tehnyt (Yhdistyslaki 503/1989 2L 6§).

### 3.1 Urheiluseuran toimintaperiaatteet

Urheiluseuratoiminnalla on pitkät perinteet Suomessa ja ensimmäinen urheiluseura on perustettu 1860-luvulla. 1900-luvun ensimmäisinä vuosikymmeninä maahamme alkoi syntyä järjestäytynyttä urheilutoimintaa. Urheilu kuului myös yhtenä osana moniin muihinkin järjestöihin ja yhteisöihin esimerkiksi partio, seurakuntien kerhot ja reserviläisjärjestöt. (Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2013:7, 32.)

Nykyisin suurin osa urheiluseuroista on rekisteröityneitä yhdistyksiä ja ne muodostavat oman osansa kolmannesta sektorista. Urheiluseurat ovat voittoa tavoittelemattomia, yleishyödyllisiä ja oikeudellisia yhteisöjä. Asioista päättää yhdistyksen kokous ja toiminnoista vastaa johtokunta/hallitus. Urheiluseurat ovat organisoituneet vaihtelevalla tavalla. Oikeudellista vastuuta ei kuitenkaan voi siirtää johtokunnalta tai yleiseltä kokoukselta alemmille tasoilla. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että allekirjoituksia ja päteviä sopimuksia urheiluseuran nimiin voi tehdä vain johtokunta ja valitut nimenkirjoittajat. Johtokunta hyväksyy jäsenet ja heiltä voidaan periä jäsenmaksua. Jäsenmaksu on tavallisesti 10-30 euroa, mutta erikoisseuralla ne voivat olla useita satoja euroja. Jäsenmaksuilla katetaan seuran toimintamenoja. Yhdistys myös pitää kirjaa jäsenistään. (Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2013:7, 35-36.)

Urheiluseurojen määrän selvittäminen ei ole kovinkaan helppoa. Urheiluseuroista ei ole olemassa yhteistä rekisteriä ja perustietoja löytyykin useista eri rekistereistä. Urheiluseura-käsitteen määrittämiseen ei myöskään ole olemassa yhtä selkeää määrittystä. Patentti- ja rekisterihallituksen yhdistysrekisteri on laajin, mutta valtakunnallisilla järjestöillä, lajiliitoilla, aluejärjestöillä ja kunnilla on omia seurarekistereitä. Karkealla arviolla Suomessa on arviolta noin 15 000 urheiluseuraa ja tämän lisäksi löytyy lukuisia muita liikuntaa toteuttavia yhdistyksiä. (Mäenpää & Korkatti 2012, 16.)

Opetus- ja kulttuuriministeriön mukaan Suomessa on yli 11 000 paikallista liikunta- ja urheiluseuraa, joiden toimintaan osallistuu yli miljoona lasta, nuorta, aikuista ja ikääntyvää ihmistä (Opetus- ja kulttuuriministeriön www-sivut 2016). Kansallisen liikuntatutkimuksen mukaan seuratoiminnassa oli 2010 vuonna mukana noin 1,1 miljoonaa ihmistä. Kasvu on ollut pitkään tasaista ja kysyntää seurojen toimintaan on myöskin tulevaisuudessa. (Mäenpää & Korkatti 2012, 39.)

Urheiluseuralla on menoja muun muassa salivuokrasta, ohjaajien palkoista ja palkkioista, varusteista (esim. pallot ja erilaiset urheiluvälineet), matkakustannuksista, kilpaurheiluun osallistumisesta, hallintokuluista ja lajiliiton jäsenmaksuista. Kustannuksista suurin osa on yleiskustannuksia ja osa jonkun lajijaoston tai jopa yksittäisen joukkueen menoja. Jos eri lajien ja joukkueiden menot vaihtelevat suuresti johtokunta pitää laji- ja joukkuekohtaista menoseurantaa. Toiminnan lopullinen maksaja on yleensä aina harrastaja itse. Harrastajilta peritään jäsen- ja toimintamaksuja, joilla katetaan toiminnasta aiheutuvia kustannuksia. Harrastajille kustannuksia syntyy asusteista ja jalkineista, välineiden hankinnasta tai vuokrauksesta, seuran perimistä jäsen- ja toimintamaksuista, erilaisista suorituspaikka maksuista esim. jääaika sekä lasten ja nuorten kuljettamisesta aiheutuvista maksuista. Toimintamaksut saattavat olla lajista riippuen hyvinkin korkeita. Seuralla voi olla myös omaa varainhankintaa. (Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2013:7, 36.)

Urheiluseuratoiminnan tulot vaihtelevat hyvin paljon lajista riippuen. Siihen vaikuttavat toiminnan taso, tavoitteet ja toimintaympäristö. Tuloja tulee jäsenmaksuista sekä erilaisista toimintamaksuista toiminnan perusteella. Tuloja saadaan myös myyntitoiminnoista, joita ovat pääsymaksut, kilpailutapahtumien yhteydessä myytävät tuotteet, seuran varuste- ja välinevälitystoiminta, erilaiset sponsoroinnit sekä mainosten myynnit. Lisäksi kunnat voivat jakaa avustuksia, jotka sisältävät toiminta-avustukset, kohdeavustukset esim. ohjaajien palkkioihin ja koulutukseen, valtion hankeavustukset ja talkootyöt. (Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2013:7, 36.)

### 3.2 Vapaaehtoistyö

Vapaaehtoistyön tunnusmerkkinä on toiminta, josta ei makseta palkkaa tai rahallista korvausta. Käytännössä voidaan kuitenkin maksaa rahallista korvausta tapauksesta riippuen, mutta se ei ole verrattavissa normaaliin palkkaperusteiseen työhön. Lisäksi voidaan maksaa matkakorvauksia tai muita kulukorvauksia. Vapaaehtoistyöhön voi osallistua kuka tahansa iästä, sosiaalisesta asemasta tai asuinpaikasta riippumatta omien kykyjen, mahdollisuuksien ja aikataulujen mukaan. (Laasanen 2011, 9.)

Urheiluseurojen vapaaehtoistyöhön osallistuu yli 500 000 suomalaista vuosittain muutamana tunnina. Osa myöskin liikkuu siinä seurassa, jonka vapaaehtoistyöhön osallistuu. Lajien kirjo on kasvanut ja samalla vapaaehtoisten työpanos on jakaantunut useaan eri lajiin ja ryhmään. Tämä saattaa osaltaan vaikuttaa siihen, että tuntuu kuin vapaaehtoisten määrä olisi jotenkin vähentynyt. Viitteitä on olemassa siihen, että vapaaehtoisen käyttämä tuntimäärä olisi kuitenkin vähentynyt. Moni aikuinen osallistuu vapaaehtoistyöhön 2-4 tuntia viikossa, mutta harvassa ovat ne jotka osallistuvat yli kymmenen tuntia viikossa. (Mäenpää & Korkatti 2012, 15.)

Vapaaehtoistyön voima kumpuaa usein rakkaudesta lajiin, urheiluseuraan, paikkakuntaan tai ylipäänsä urheiluun. Monesti toimintaan tullaan mukaan oman lapsen kautta ja velvollisuudentunne ajaa usein seuratoiminnan pariin. Seuratoiminnalle olisi etu ymmärtää eri motiivit ja roolit vapaaehtoisilla eikä kiinnittää huomiota pelkästään siihen, että kaikki osallistuvat tasaisesti toimintaan. Maahan on syntynyt uusi muoto ”pakotettu vapaaehtoistyö”, koska useat seurat ovat alkaneet kirjata perhekohtaisesti vapaaehtoistyön määrän esimerkiksi Exceliin. Lapsuudessa ja nuoruudessa saatujen hyvien kokemusten kautta urheiluseuratoiminnasta on helppo palata esim. ruuhkavuosien jälkeen seuratoiminnan pariin. Usein myös hyvä kokemuksen kautta omat lapset tuodaan saman seuran pariin, jossa itsekin on oltu. (Mäenpää & Korkatti 2012, 15-16.)

Palkattua työvoimaa on noin tuhannessa seurassa. Suurissa seuroissa saattaa olla useampiakin palkattuja työntekijöitä, mutta monelle seuralle se on vielä uusi asia. Päätoimisten määrä on kuitenkin kasvanut tasaisesti. (Mäenpää & Korkatti 2012, 23.) Yli kolmannes seuroista on alle sadan jäsenen seuroja ja keskimäärin seuroissa on alle 300 jäsentä. Tämä selittää sitä, ettei palkattu työvoima ole kaikkia seuroja koskeva asia. Painetta palkkaamiseen kuitenkin on, koska yhteiskunnalliset ja kulttuuriset muutokset ovat vuosikymmenten aikana muuttaneet ihmisten arkea suuntaan, jossa vapaaehtoistyö on rajoittunutta (esim. työelämä on vaativampaa). Tämän päivän ihmiset ovat kiireisiä ja siksi huonoja sitoutumaan vapaaehtoistyöhön. Myöskin seuroihin kohdistuu enemmän vaatimuksia kuin aiemmin, jolloin myös vapaaehtoisia tarvittaisiin enemmän. (Koski 2012, 5-6.)

### 3.3 Ylöjärven Ryhti ry

Ylöjärven Ryhti on vuonna 1931 perustettu urheilun yleisseura. Yleisseura on seura, jossa on kaksi tai useampia lajeja harrastettavana. Lajit ovat organisoituneet omiksi jaostoikseen. Yleisseuroja perustettiin paljon 1900-luvun alkupuoliskolla yksilölajien ympärille ja nykyisin yleisseurojen lajijaostoja on erkaantunut omiksi seuroikseen ja moniin vanhoihin yleisseuroihin on tullut myös uusia lajeja. Yleisseurat tarjoavat niin kilpaurheilua kuin myös harrasteliikunta ja moninaisia tapahtumia. Yleisseuroja on Suomessa noin 1000-2000, mutta niissä on suuri jäsenmäärä ja ne ovatkin merkittävä osa suomalaista liikunta- ja urheilukulttuuria. Lajijaostot toimivat hyvinkin autonomisesti ja ne ovat lajiliittojen rekistereissä kirjattuna yksittäisinä seuroina. Myös valtion myöntämissä seuratoiminnan kehittämistuissa lajijaosto on kelpuutettu hakija. (Mäenpää & Korkatti 2012, 17-18.)

Pääseura vastaa yhdistyslain mukaisista vastuista seuratoiminnassa. Pääseuralla on johtokunta, joka valitaan syyskokouksessa sääntöjen mukaan ja pääseura vahvistaa vuosikokouksessaan eri jaostojen kokoonpanon. Virallisia nimenkirjoittajia ovat seurassa puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, taloudenhoitaja ja sihteeri. Seurassa toimii kahdeksan eri lajijaostoa joita ovat lentopallo-, jalkapallo-, hiihto-, yleisurheilu-, voimanosto-, frisbeegolf- ja kunto- ja veteraanijaosto. Jaostot ovat hyvin itsenäisiä ja vastaavat toiminnastaan ja sen kehittämisestä itse. (Ylöjärven Ryhdin www-sivut 2016.)

Seura toimii Suomen Työväen Urheiluliitto TUL ry:n ja liiton asianomaisen piirijärjestön jäsenseurana. Tarkoituksena on edistää urheilun ja erilaisten liikuntamuotojen harrastusta ja terveitä elämäntapoja, kehittää kulttuuri- ja nuorisotyötä, edistää tasa-arvoa ja kansainvälistä yhteistoimintaa ja toimia puhtaan luonnon ja ympäristön puolesta. Tarkoituksen toteuttamiseksi seura järjestää erilaisia urheilu- ja liikunta- ja kulttuuritilaisuuksia sekä kilpailuja ja harjoittaa kasvatus-, koulutus-, valmennus- ja neuvontatyötä sekä tiedottaa ja julkaisee toiminnastaan. Toimintaa tukeakseen seura voi järjestää juhla- ja huvitilaisuuksia, harjoittaa kustannus-, paikallisradio-, televisio-, kioski- ja bingotoimintaa, ylläpitää majoitus- ja ravitsemusliikettä, järjestää arpajaisia ja yleisiä varainkeräyksiä sekä ottaa vastaan lahjuksia ja testamentteja. Seura voi myös

omistaa kiinteää ja irtainta omaisuutta. Seura ei tavoittele voittoa tai taloudellista ansion hankkimista. Toiminnalle hankitaan tarvittaessa viranomaisen lupa. (Ylöjärven Ryhti ry:n säännöt, 2§.)

Jaostojen tehtävänä on huolehtia oman lajin toiminnasta toimintasuunnitelman, talousarvion ja hallituksen sekä johtokunnan antamien ohjeiden mukaan. Jaosto voi päättää taloudellisista asioista talousarvion ja hallituksen/johtokunnan hyväksymän taloudenhoidon ohjesäännön puitteissa. Jaostot eivät voi tehdä seuraa sitovia oikeustoimia, sopimuksia tai muita sitoumuksia. (Ylöjärven Ryhti ry säännöt, 12§.) Lentopallojaostoon kuuluu tällä hetkellä kahdeksan jäsentä. Jaosto kokoontuu aina tarvittaessa keskimäärin viisi kertaa vuodessa. Jaosto päättää lentopalloa koskevista asioista, joita ovat esim. tapahtumien järjestäminen, toimintamaksut sekä tekee erilaiset raportoinnit pääseuralle. (Ylöjärven Ryhdin www-sivut 2016.)

Ryhdin lentopallon kaikki toimihenkilöt ovat vapaaehtoisesti mukana urheiluseuran toiminnassa. Vapaaehtoistyö on tärkeää ja olemassa olon ydin. Ilman vapaaehtoisia homma ei toimisi ollenkaan. Eri toimijat voivat saada kulukorvauksia, mutta palkattua työvoimaa ei ole. Todennäköisimmin mukaan toimintaan tullaan oman lapsen kautta ja poisjääntikin tapahtuu lapsen iän myötä. Seurassa on kuitenkin muutamia aktiivisia ja ammattitaitoisia ihmisiä, jotka haluavat olla mukana tavalla tai toisella toiminnassa mukana, vaikkakin omat lapset ovat jo lähteneet pois. Onneksi näitä ihmisiä on ja he ovat todella tärkeitä seurojen toiminnalle. Vapaaehtoiset käyttävät eri määriä aikaansa osallistuakseen toimintaan ja yleensä he ovat oman lapsen joukkueen mukana.

## 4 SEURATOIMINNAN KEHITTÄMISTUKI

Seuratoiminnan kehittämistuki (myöhemmin seuratuki) on tarkoitettu urheilu- ja liikuntaseurojen toiminnan kehittämiseen ja sen myöntää Opetus- ja kulttuuriministeriö. Seuratuki on valtionavustusta, jolla seura kehittää lasten ja nuorten matalan harrastuskynnyksen toimintaa, haluaa kokeilla uusia innovatiivisia juttuja, lisätä monipuoli-

suutta toimintaansa uusien lajien kautta tai haluaa kehittää lajitoiminnan sisällä harastustoimintaa. Seuratukea voi myös käyttää vahvistamaan toiminnan laatua sekä yhteisöllisyyttä tai vapaaehtoistyön tukemiseen. Seuratuen avulla edistetään monimuotoista liikunnan kansalaistoiminnan toteutumista. (Opetus- ja kulttuuriministeriön www-sivut 2016.)

Seuratuki on suurin valtionavustusmuoto, joka myönnetään liikunnan paikallistasolle. Seurat hakevat tukea moninaisista syistä ja motivaationa on halu, tarve tai pakko kehittää toimintaa ja siihen ei ole varaa ilman seuratukea. Seuratukea haetaan tällöin selkeään kohteeseen, kuten toimijoiden kouluttamiseen, välineiden hankkimiseen tai uusien ryhmien perustamiseen. Tuen saaminen on tärkeää seuroille, jotta toiminta kasvaisi ja kehittyisi. Osaa seuroja uhkaa toiminnan näivettyminen ja se, ettei lapsille ja nuorille ole varaa järjestää toimintaa ja siksi seuratuki on tärkeä. (Hentunen, Turpeinen & Pyykönen 2015, 5, 8.)

#### 4.1 Yleistä seuratuesta

Liikuntalain 390/2015 14§ mukaan valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha, josta myönnetään avustuksia ja apurahoja liikunnan ajankohtaisiin yhteistyö- ja kehittämishankkeisiin, joka kattaa urheilu- ja liikuntaseurojen perustoiminnan kehittämiseen tarkoitetun seuratuen. Seuratuella voidaan vahvistaa seuratoiminnan laatua, kehittää ja uudistaa perustoimintaa sekä mahdollistaa lapsille ja nuorille liikunnan harastaminen taloudellisesti. (HE 190/2014 vp, 32; Liikuntalaki 390/2015, 14§.)

Tukea urheiluseuroille veikkausvoittorahoista Opetus- ja kulttuuriministeriö on jakanut vuodesta 1999 lähtien. Aikaisemmin tuesta ovat vastanneet mm. Suomen Liikunta ja Urheilu, Nuori Suomi ja Kuntoliikuntaliitto sekä lajiliitot ja aluejärjestöt. Valtiontalouden tarkastusviraston laillisuustarkastuskertomuksesta 2012 selvisi, että OKM on delegoinut valtionavustusten käyttöä enenevässä määrin yhdistyksille ja säätiöille. Osa avustuksista oli rahallisesti mittavia ja niihin katsottiin liittyvän tosiasiallista julkisen vallan käyttöä ja niin ollen sitä voitiin pitää pelkästään viranomaistehtävänä. Vuodesta 2013 lähtien tuen hakeminen ja jakaminen on ollut OKM:n liikuntayksikön vastuulla.

Vuonna 2009 seuratukea alettiin myöntää päätoimisen työntekijän palkkaukseen. (Lehtonen, Pauku, Hakamäki & Laine 2014, 11-12, 24.)

Prosessin seuranta ja arviointi toteutetaan LIKES-tutkimuskeskuksen toimesta ja työtä rahoittaa Opetus- ja kulttuuriministeriö (Isosomppi 2014, 5). LIKES-tutkimuskeskus on liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö, jonka tarkoituksena on liikunnan ja terveyden edistäminen ja niiden tutkimuksien tekeminen. Seuranta tuottaa jatkuvaa tietoa, mihin seuratukea käytetään ja minkälaista vaikutusta sillä on. Lisäksi saadaan tietoa liikunnan kansalaistoiminnan nykytilasta. Seuratuen jakoprosessia arvioidaan eri tahojen näkökulmista. (Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiön www-sivut 2016.)

#### 4.2 Tuen myöntämisen kriteerit

Seuratoiminnan kehittämistukea myönnettiin vuonna 2014 noin 4,9 miljoonaa euroa 378 hankkeelle (hakemuksia yhteensä 1162). Summat avustusta kohden vaihtelivat 1100-30 000 euron välillä. 152 hanketta kohdistui toiminnan kehittämiseen (keskimäärin 5748€/hanke) ja 226 oli palkkaushankkeita (keskimäärin 17 809€/hanke). Lajikoh- taisesti tukea jaettiin eniten jalkapallolle 13%, perusliikunnalle ja salibandyille molem- mille 8%, yleisurheilulle 7% ja hiihdolle 5%. Seuratukea jaettiin sekä uusille hank- keille että edellisvuodesta jatkaville hankkeille. Seuratuen päätavoite oli ”Laadukasta toimintaa mahdollisimman monelle kohtuukustannuksin”. (Isosomppi 2014, 4.)

Hakukriteereinä oli lasten ja nuorten harrastamisen hinnan hallitseminen, matalan kyn- nyksen liikunta sekä nuorten liikkujien ja liikuntaryhmien lisääminen. Yhteinen piirre kriteereille oli tasa-arvon ja yhdenvertaisten harrastusmahdollisuuksien parantaminen, jossa taloudellinen yhdenvertaisuus korostuu. Seuratuelle tavoiteltiin liikunnalliseen elämäntapaan kasvattamista maksujen alentamisen ohella. Lisäksi etua hakemuksille olivat tavoitteet yhteistyöverkostojen kehittämiseksi, perheliikunnan lisäämiseksi, lä- hiliikunnan järjestämiseksi, maahanmuuttajien huomioimiseksi, yhteisöllisyyteen ja vapaaehtoistoimintaan panostamiseen ja seurahallinnon kehittämiseen. Erityistä huo- miota oli kiinnitettävä hintaan. Harrastuksen hinta lapselle ja nuorelle tulee olla riittä- vän edullinen, eikä saa ylittää 50 euroa kuukaudessa. (Isosomppi 2014, 5.)



Vuonna 2015 seuratukea jaettiin noin 4,5 miljoonaa euroa 408 hankkeelle (hakemuksia yhteensä 981). 217 oli palkkaushankkeita (keskimäärin 14 131€/hanke) ja 191 hanketta seuran toiminnalliseen kehittämiseen (keskimäärin 6851€/hanke). 52% eli 213 kpl hankkeista oli vuonna 2013 tai 2014 alkaneita jatkohankkeita ja 48% eli 195kpl olivat uusia hankkeita. Yleisimmät lajit olivat jalkapallo 19%, perusliikunta 10%, yleisurheilu 8% voimistelu ja hiihto molemmat 7%. Myönnetyn tuen suuruus vaihteli 1500-30 000 välillä ja keskimäärin tukea saatiin 10 723 euroa. Keskimääräinen tuki pieneni vuoteen 2014 verrattuna 18 prosenttia johtuen kokonaistuen määrän laskusta ja tuettujen hankkeiden määrän kasvusta. Yleisimpiä tavoitteita hankkeissa olivat uusien liikuntaryhmien perustaminen, toimijoiden kouluttaminen, jäsenmäärän kasvattaminen seurassa ja matalan kynnyksen liikunnan edistäminen. (Pyykönen 2015, 3, 5.)

Vuonna 2015 seuratoiminnan kehittämistuen päätavoite oli sama kuin vuonna 2014 eli ”Laadukasta toimintaa mahdollisimman monelle kohtuukustannuksin”. Lisäksi tavoitteena oli monipuolisen harrastamisen mahdollisuus kaikille lapsille ja nuorille. Liikunnallisen elämäntavan ja koko perheen liikunnan edistäminen. Syrjäytymisvaarassa olevien harrastamisen mahdollistaminen, drop out (liikunnasta luopuminen) -ilmiön ehkäiseminen, yhteisöllisyyden ja vapaaehtoistoiminnan merkityksen vahvistaminen sekä osaamisen lisääminen. Edelleenkin huomiota tuli kiinnittää harrastamisen hintaan ja se ei saanut ylittää 50€ kuukaudessa. Etua hakemukselle oli jos siinä huomioitiin seuraavia asioita: yhteistyöverkostojen ja kumppanuuksien kehittäminen, laadukkaan, ohjatun ja monipuolisen liikunnan tarjoaminen useammin kuin kerran viikossa, uusien harrastajaryhmien perustaminen, harjoitusvuorojen sopiva ajankohta lapsille ja lähellä asuinympäristöä, maahanmuuttajien huomioiminen, vapaaehtoistoiminnan kehittäminen ja yhteisöllisyyden tukeminen, hallinnon kehittäminen, aikaisempien hyväksi havaittujen käytäntöjen ja suositusten käyttö, innovatiivisuus sekä sparraus liikunnan aluejärjestön tai lajiliiton edustuksen kanssa. (Pyykönen 2015, 6-7.)

#### 4.3 Hankkeiden vaikutukset ja onnistumisen mittaaminen

Seuratukea saaneille seuroille tehtiin kysely vuonna 2015, johon vastasi 329 seuraa (hakijoita 378) eli noin 87 prosenttia tukea saaneista. Kysely tehtiin yhdestä toiminta-

kaudesta 2014-2015 ja siinä tarkasteltiin, mitä seuratuella on tehty ja saatu aikaan seuroissa. Kyselystä selvisi, että toiminta oli laajentunut toimintavuoden aikana ja esimerkiksi harrastajamäärä lisääntyi tai toiminta monipuolistui ja laatu parani. Seuroihin oli perustettu uusia harrastajaryhmiä, joiden avulla on saatu lisää harrastajia. Seurat laajensivat toimintaansa lisäämällä harjoitusvuoroja ja eriyttämällä kilpa- ja harrastetoimintaa. (Hentunen ym. 2015, 4, 9, 11.)

Palkkaushankkeissa yleistä oli yhteistyön tekeminen (esim. koulujen kanssa), hallinnon kehittäminen ja hankkeen vakiinnuttamiseen pyrkiminen. Seuratukihankkeissa lasten ja nuorten harrastajamäärät nousivat keskimäärin 41 (lisäystä 21%) liikkujalla uusissa hankkeissa ja 19 (lisäystä 5%) liikkujalla jatkohankkeissa. Yli puolessa seuroista lasten ja nuorten määrä lisääntyi ja alle puolessa vähentyi. Luvut perustuvat seurojen omiin arvioihin ja niistä on saatettu antaa positiivisempi kuva kuin todellisuus on. (Hentunen ym. 2015, 9, 11.)

Seuratukea saavien seurojen toimintaa vievät eteenpäin laadun parantuminen ja harrastajamäärän kasvu. Palkkaushankkeita vievät eteenpäin kokemus laadun ja suunnitelmallisuuden paranemisesta sekä yhteistyö. Haittaavia tekijöitä ovat vapaaehtoisten puute ja heidän aikansa, jota seuratoimintaan käytetään. Ongelmana ovat myös harjoitusvuorojen saaminen. Vaikeuksia aiheuttavat myös henkilöstövaihdokset ja rekrytoinnit. (Hentunen ym. 2015, 14-15.)

Osa seuroista valmistautuu palkkaukseen hyvin ja osa ei juuri mitenkään. Parhaimmillaan suunnitellaan lähivuosien strategia ja oma toiminta paremmin, mietitään palkattavan henkilön toimenkuva ja valmistaudutaan perehdytykseen sekä rekrytoidaan sopiva henkilö. Jäsen- tai toimintamaksujakin on voitu korottaa palkkausta varten. Moni seura myös haluaa jatkaa palkkausta tukikauden jälkeenkin. Osa seuroista on ottanut asioista selvää etukäteen ja osa on sälyttänyt sen uuden työntekijän niskoille. Tutkimuksen perusteella vaikuttaa siis siltä, että palkkauksen valmistelutyön tärkeys huomataan usein vasta jälkeenpäin. Seuroille ollaan tekemässä opasta ensimmäisen työntekijän palkkaukseen LIKES:in toimesta. (Hentunen ym. 2015, 19-20.)

Seurat kaipaavat lisää tekijöitä ja toimijoita seuratoimintaan. Myöskin paremmat olosuhteet ovat monien seurojen listalla. Osalle tulijoita olisi enemmän kuin on mahdollisuus ottaa vastaan, koska salivuoroista ja vetäjistä on pulaa. Markkinointi- ja viestintäasiat tiedetään tärkeiksi, mutta osaamista niihin ei löydy tarpeeksi. Monet seurat kaipaivatkin näihin työkaluja ja ideoita. Seurat kaipaavat myös seurojen välistä yhteistyötä. (Hentunen ym. 2015, 21-22.)

Toiminnan vakiinnuttamiseksi seuroilla on monenlaisia keinoja esimerkiksi lisääntyvä varainhankinta, strategiatyö, koulutus ja vanhempien sitouttaminen toimintaan. Koulutuksilla pyritään seuratoimijoiden sitouttamiseen ja perheiltä toivotaan aktiivisempaa osallistumista toimintaan. 85% seuroista pitää hankkeen tai sen osan vakiinnuttamista todennäköisenä. Neljä viidestä seurasta myös arvioi, että seuratuon loppumisen jälkeen harrastamisen hinta pysyy samalla tasolla. 18% seuroista aikoi nostaa hintoja. Monissa seuroissa toiminta on ollut ilmaista tukikauden aikana ja jotkut seurat suunnittelevat maksujen korottamista tai alkavat sitä kerätä hankkeen päätyttyä. Hintaa pyritään hillitsemään vapaaehtois- ja talkootyöllä sekä hyvällä suunnittelulla. Neljäsosa seuroista pystyi järjestämään aiempaa edullisempaa toimintaa, alensi maksuja tai järjesti entistä enemmän toimintaa entisellä hinnalla. Laadukas toiminta, edullinen hinta ja seuran kehittäminen koetaan kuitenkin vaikeaksi yhdistelmäksi. Kokopäiväisen työntekijän suunnitellaan jatkavan osa-aikaisesti tai yhdistettäväksi jonkin toisen seuran kanssa. Tämä vaatii myös rahoituksen lisäämistä ja hinnat nousevat. (Hentunen ym. 2015, 4, 24.)

Seurojen talouteen vaikuttavat myös ulkoiset tekijät ja seurat ovatkin erilaisessa asemassa liikuntapaikkojen ja kuntien avustusten suhteen. Tilavuokrat vaihtelevat paljonkin eri alueilla ja eri lajeilla. Silläkin on merkitystä, käytetäänkö yksityisiä vai kunnan tiloja liikunnan harrastamiseen. Noin puolet kyselyyn vastanneista kunnista ilmoitti, ettei alle 18-vuotiaiden harjoitusvuoroista peritä maksua. Suomessa tulisikin miettiä miten lasten ja nuorten liikuntaa rahoitetaan. Roolijakoja valtion, kunnan ja järjestöjen kesken täytyisi selkeyttää. Rahoittajat pystyvät ohjaamaan, mihin suuntaan seuroja kehitetään, mutta päävastuu on seuratoimijoilla itsellään seuratoiminnan kehittämisestä elinvoimaisuudesta ja toimivuudesta. (Hentunen ym. 2015, 4, 29.)

Seuratuen avulla tehtävä kehittämistyö on seurojen omalla vastuulla. Ei ole olemassa tukijärjestelmää, johon seura voisi tukeutua ongelmien tullessa esiin. Tuella tarkoitetaan tässä esim. koulutuksia, tapahtumia, keskusteluja ja konsultointia. Tällaista tukea tarjoavat vaihtelevasti eri lajiliitot ja liikunnan aluejärjestöt, mutta tarjonta on pirstaloitunutta. Yhdenvertaista järjestelmää ei ole näköpiirissä. (Hentunen ym. 2015, 17.)

## 5 SEURATOIMINNAN KEHITTÄMISHANKE RYSKE

Ylöjärven Ryhdin Seuratoiminnan Kehittämishanke RySKe -hankkeen avulla oli tarkoitus kehittää ja uudistaa Ryhdin lentopallojaoston perustoimintaa. RySKe-hanke luo pohjaa seuran lentopallotoiminnan ytimeen ja vankistaa perustoimintoja samalla luoden pelaajille mahdollisuuden kehittyä urheilijanpolullaan. Hankkeen tavoitteeksi asetettiin harrastajapohjan laajentaminen merkittävästi nykyisestään. Haluttiin myös varmistaa niin nykyisille kuin uusillekin lapsille ja nuorille mahdollisuus liikunnan harrastamiseen lentopallon parissa aina F-junioreista A-nuoriin saakka. (Hankehakemus 2015.)

Tavoitteena on, että lentopallo on vuonna 2016 yksi vetovoimaisimmista harrastuslajeista Ylöjärvellä nuorten keskuudessa. Tavoitteeksi asetettiin myös tarjota vapaaehtoistyön kautta kaikille kaupunkilaisille mahdollisuus olla mukana yhteisöllisessä toiminnassa. RySKe-hanke aloitettiin keväällä 2014, kun myönteinen avustuspäätös saatiin Opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Ryhdin juniorivalmennuspäällikön sopimus allekirjoitettiin 1.8.2014. Juniorivalmennuspäällikön tehtävä oli osa-aikainen ja toteutettiin ostopalveluna. Hanke suunniteltiin kaksivuotiseksi ja rahoitusta haettiin vuodeksi kerrallaan. Ensimmäisenä vuonna rahaa saatiin 23 000€ ja toisena vuonna 15 000€. (Hankehakemus 2015.)

## 5.1 Hankkeen toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

Tavoitteiden toteuttamiseksi päätettiin ostaa ostopalveluna valmennus-, seura- ja yhteistyön kehittämisestä vastaavan henkilön palveluita. Hankkeen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää lentopallotoiminnan vetovoimaisuuden ja näkyvyyden lisäämistä kaikilla ikätasoilla. Lentopallovalmennuksen laadun kehittämistä ja valmennuksen koordinoitua sekä valmennusavun antamista tukemaan ja vahvistamaan vapaaehtoisharrastajien työtä lasten ja nuorten ryhmissä. Harjoitusvuorojen käyttöönottoa ja valmennusta toteutetaan myös kello 14-17 välillä, jolloin erityisesti nuoremmilla harrastajilla on hyvä mahdollisuus osallistua toimintaan koulujen salien ollessa vapaana. Vapaaehtoisten lukumäärää pyritään kasvattamaan valmennustehtävissä ja harrastustoiminnan pyörittämisen vaatimissa taustatehtävissä sekä vapaaehtois-, seura- ja taustatyön koordinointiin tullaan panostamaan. (Hankehakemus 2014 ja 2015.)

Hankkeen aikana kehitetään ja pilotoidaan myös uudenlainen yhteistyön toimintamalli muiden kaupungin seurojen ja liikuntalajien kanssa. Yhteistyö koostuu eri lajien valmentajille olevasta mahdollisuudesta käydä tutustumassa haluamaansa Ylöjärvellä harrastettavaan lajiin. Mahdollista on myös vetää oman lajinsa harjoitteita toista lajia harrastavalle ryhmälle. Tavoitteena on luoda ”ohjaajien ja lajivalmentajien osaamisen ja valmennusajan vaihtopankki”. Eri lajien valmentajat voivat lisätä pankkiin vapaana olevia harjoitustuntejaan, joita yhteistyötahot varaavat. Aikaansa tarjoavat henkilöt saavat vastavuoroisesti toisen lajin valmentajan vieraakseen omalle harjoitusryhmälleen. Vaihtopankin avulla lapset ja nuoret tutustuvat oman lajiharjoituksen yhteydessä uuteen lajiin ja saavat monipuolista harjoitusta oman lajinsa tueksi. Lasten ja nuorten ryhmiä vetävät henkilöt oppivat vaihtotunnin avulla myös uusia harjoitteita, saavat ideoita ja ohjausta oman harrasteryhmänsä vetämiseen. Toiminta voi pilotoinnin myötä laajentua siten, että eri lajien kesken toteutetaan yhteisiä harjoituksia. (Hankehakemus 2014 ja 2015.)

Vaihtopankki-toiminnalla tavoitellaan ylöjärveläisen yhteisöllisyyden vahvistumista liikunnan avulla. Tavoitteena on, että kehittämissankkeen päättyessä vaihtopankki toimii aktiivisesti, mukana ovat kaikki halukkaat ylöjärveläiset urheilulajien edustajat ja

harrastajat saavat monipuolista liikuntaa. Vaihtopankki edistää lasten ja nuorten liikunnallista elämäntapaa, mahdollistaa omien liikunnallisten vahvuuksien löytämisen sekä ehkäisee drop-out-ilmiötä. (Hankehakemus 2014 ja 2015.)

## 5.2 Juniorivalmennuspäällikön tehtävät

Juniorivalmennuspäällikön tehtävänä on kehittää Ryhdin lentopallon valmennustoimintaa koordinoimalla junioritoimintaa ja ohjaamalla valmennusta. Hän antaa jatkuvaa ja viikoittaista tukea seuran vapaaehtoisille lentopallovalmentajille mm. osallistumalla eri harjoitusryhmien viikkoharjoituksiin ja päivittää seuran valmennuslinjaukset yhdessä harjoitusryhmien valmentajien kanssa sekä laatii kirjallisen oppaan työn tueksi. Hän myös päivittää aiemmin tehdyn ”Pelataan Ryhdissä” kirjasen, jonka sisältö laaditaan yhdessä muiden valmentajien kanssa. (Hankehakemus 2014.)

Tehtävänä on vetää ensimmäisenä vuotena harjoituksia 250 kertaa ja toisena vuotena 230 kertaa sekä järjestää erilaisia leirejä junioreille. Hän järjestää tarvittavaa ohjausta ja lajikoulutusta sekä entisille että uusille lasten ja nuorten ryhmien valmentajille. Lisäksi hän suunnittelee ja toteuttaa yhdessä lentopallojaoston kanssa elo-syyskuussa toimet lentopalloharrastuksen vetovoiman lisäämiseksi alakouluikäisten parissa. Hän vastaa osaamisen vaihtopankki-toiminnan käynnistymisestä yhdessä muiden nimettyjen henkilöiden kanssa ja valmistelee ensimmäisen toimintavuoden kokemuksiin toisen kehittämisvuoden hankesuunnitelman yhdessä lentopallojaoston kanssa. Hän pitää yhteyttä yhteistyökumppaneiden kanssa toiminnan kehittämiseksi ja jatkumisen varmistamiseksi. (Hankehakemus 2014.)

## 5.3 Onnistumisen mittaaminen RySKe-hankkeessa

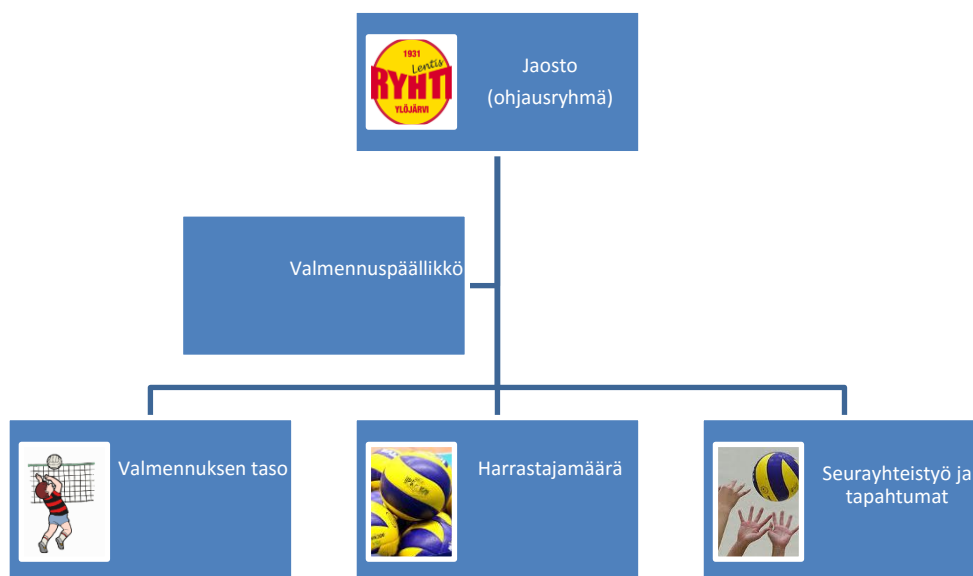
RySKeen hankehakemuksia varten on luotu omat mittarit arvioimaan hankkeen onnistumista. Mittarit on laadittu hankehakemustyöryhmän toimesta. Mittarit myötäilevät aikaisempien hankkeiden arvioinneissa käytettyjä mittareita, joita LIKES-tutkimuskeskus on käyttänyt omissa tutkimuksissaan, joita esiteltiin teoriaosassa.

RySKe-hankkeen onnistumisen mittareita ovat pelaaja-, valmentaja- ja toimihenkilömäärän kasvu, valmennusryhmien sekä koulutettujen valmentajien määrän kasvu. Uusia harjoitusmahdollisuuksia pyritään hyödyntämään (klo 14-17 välillä) sekä harjoitustunteja ja -mahdollisuuksia pyritään lisäämään 200 h/vuosi. Lisäksi lentopallon näkyvyyttä pyritään lisäämään tapahtumilla ja vierailuilla (2 kpl/2014-2015 ja 4 kpl/2015-2016) sekä viestintä- ja markkinointitoimenpiteiden mediaosumilla (30 kpl/2014-2015 ja 40 kpl/2015-2016). Valmennuksen laadun parantumisesta sekä valmennusavun hyötyjä mittaavat kyselyt tehdään valmentajille ja pelaajille (1 kpl/2014-2015 ja 1 kpl/2015-2016). (Hankehakemus 2014 ja 2015.)

Vuonna 2016 hankkeen päättyessä käytettävissä on tulevaisuutta varten kirjallinen ohjeistus valmennukseen liittyen. Kehittämishankkeen päättyessä vaihtopankissa mukana olevia yhteistyötahoja on vähintään 15 eri lajien edustajaa. Osaamisen ja valmennusajan vaihtopankissa toteutuneiden eri lajien yhteistreenien määrä 3-5/kk. Vaihdon ei aina tarvitse olla treeni, vaan se voi olla myös konsultointityyppinen palvelu, esimerkiksi johonkin probleemaan liittyvä analysointi. (Hankehakemus 2015.)

#### 5.4 Hankkeen osa-alueiden toteutuminen

RySKe –hanke jaettiin kolmeen osa-alueeseen, joihin kaikkiin koottiin oma ryhmä toimintaa koordinoimaan ja ideoimaan. Hankkeen osa-alueita ovat valmennuksen taso, harrastajamäärä sekä seurayhteistyö ja tapahtumat (kuva 1). Jaosto toimii ohjausryhmänä ja juniorivalmennuspäällikkö toimii jaoston alaisuudessa. Kehittämishankkeeseen aktiivisesti osallistuvien toimijoiden työnjako on seuraava: lentopallojaosto vastaa kehittämishankkeen seurannasta ja johtaa toimintoja, juniorivalmennuspäällikkö vastaa hankkeen konkreettisista kehittämistoimenpiteistä, vapaaehtoiset harrastusryhmien valmentajat ja muut taustahenkilöt antavat oman vapaaehtoisen työpanoksensa harjoitusryhmänsä viikoittaiseen toimintaan noin 2-4 kertaa viikossa. (Hankehakemus 2014 ja 2015.)



Kuva 1. Hankkeen osa-alueet (Hankehakemus 2014.)

#### 5.4.1 Valmennuksen taso

Päävastuu valmennuksen koordinoinnista ja ohjeistuksesta on ollut juniorivalmennuspäälliköllä. Kaudella 2014-2015 saatiin Ryhdissä tehtyä merkittäviä avauksia valmennuksen laadun ja valmennuksellisten linjausten yhtenäisyyden kehittämiseksi. Hyvä työ jatkui myös seuraavalla hankekaudella. Valmennuksen laadun kehittäminen siihen pisteeseen, että se alkaa tuottaa näkyvää jälkeä, ei tapahdu hetkessä. Tähän tarvitaan ajan lisäksi koulutusta, osaavan ammattivalmennuksen apua sekä tehtävästään innostunut valmentajajoukko. Näitä kaikkia Ryhdistä löytyi valmiiksi ja tälle pohjalle on ollut hyvä seuratuksen avulla rakentaa toimivaa mallia valmennuksen laadun kehittämiseksi. (Valmennuksen taso raportti 2015.)

Juniorivalmennuspäällikkö on käynyt seuran valmentajia auttamassa valmennuksessa yhteensä 243 harjoituksessa ensimmäisellä hankekaudella ja 250 kertaa toisella kaudella. Lisäksi hän on ollut mukana turnauksissa viikonloppuisin 30 kertaa. Hän on pääasiassa vetänyt treenejä ja keskustellut valmentajien kanssa tekniikoiden opettamisesta, tekniikoiden ydinkohtien painottamisesta, pelitaktiikoista sekä pelaajien kehittämiskohteista ja valmennustapahtumasta yleensä. Toisella kaudella juniorivalmen-



nuspäällikkö on toiminut enemmän valmentajien tutorina antaen palautetta heidän toiminnastaan ja ohjaamalla heitä. Ensimmäisellä kaudella käytettiin kahdesti viikossa koulun salia klo 15.30 alkaen, eli siten, että lapset voivat tulla suoraan koulusta treeneihin. Toisella kaudella harjoitukset vähenivät yhteen kertaan viikossa. Kysyntää oli kiitettävästi ja pelaajat olivat innolla mukana. (Valmennuksen taso raportti 2015 ja 2016.)

Juniorivalmennuspäällikkö on laatinut ”Valmennuksen tietopankin” seuran nettisivuille valmentajien käyttöön. Sivusto sisältää tekniikoiden opettamisen ydinkohtia, valmennuksen linjauksia, malliharjoituksen rungon sekä linkkikirjaston erilaisiin valmennusmateriaaleihin. Ryhdin valmentajien Facebook sivu on perustettu ja sinne ovat valmentajat voineet lisäillä mielenkiintoisia valmennusaiheisia artikkeleita sekä videomateriaalia harjoittelun tueksi. Facebook sivu on osoittautunut erittäin käyttökelpoiseksi tavaksi jakaa valmennusmateriaalia seuran valmentajille. Facebookia onkin käytetty enemmän kuin seuran internetsivuja tietopankkina toimiseen. (Valmennuksen taso raportti 2015 ja 2016.)

#### 5.4.2 Harrastajamäärä

Markkinoinnin ja pelaajahankinnan pääpaino ajoittuu loppukesään ja alkusyksyyn. Elokuu on seurahistoriassa vilkkainta aktiivitoiminnan ja markkinoinnin aika. Elokuussa 2014 ja 2015 järjestettiin juniorileirit, jotka kokosivat Ylöjärven Urheilutalolle noin 40 7-9 -vuotiasta tyttöä ja poikaa. Näistä lapsista vuonna 2014 kuudelletoista ja vuonna 2015 viidelletoista lentopallo oli täysin uusi laji. Suurin osa uusista leiriläistä jatkoi harrastusta aloittelijaryhmissä. Loppiaisena järjestetään perinteisesti ”Loppisleiri”, jossa myös on mukana aina muutamia uusia junioreita. (Hankeraportti 2015.)

Taulukko 1 osoittaa harrastajamäärän lähtötilanteen ja arvioinnin tulevaisuudesta. Ennen hankkeen alkua pelaajia on ollut 109 ja ensimmäiselle hankekaudelle arvioitiin pelaajien määrän kohoavan 140. Taulukosta 1 kuitenkin nähdään, että pelaajia saatiin toimintaan mukaan enemmän ja heitä oli yhteensä 154 vuonna 2014-2015. Pelaajien määrä nousi 45 henkilöllä ja kasvua oli näin ollen 41%. Pelaajien määrä kasvoi hyvin, vaikka pallokoulun toteutuminen jäi kokonaan pois. Valmentajien määrä kasvoi 5

(25%) henkilöllä ja toimihenkilöt 8 (67%) henkilöllä. Toisena hankevuotena kasvu pelaajien osalta oli maltillisempaa ja kasvua edelliseen kauteen tuli 8 (5,2%) pelaajaa. Valmentajien määrä pysyi samana ja toimihenkilöt vähenivät yhdellä. Joukkumäärä pysyi vakiona koko hankkeen ajan eli 17 joukkuetta yhteensä molempina vuosina. Koulutettujen valmentajien lisäys oli 2kpl/hankevuosi. Nämä valmennuskoulutukset ovat olleet lajiliiton järjestämiä koulutuksia. (Hankehakemus 2014 ja 2015).

Taulukko 1. Henkilömäärä ja ennuste

	<b>Hlömäärät ennen han- ketta</b>	<b>Arvio/To- teutunut</b>	<b>Arvio/To- teutunut</b>
<b>Kaudet</b>	<b>2013-2014</b>	<b>2014-2015</b>	<b>2015-2016</b>
Pelaajat	109	140/154	200/162
Pallokoulu	12	20/0	30/0
Valmentajat	20	25/25	30/25
Toimihenkilöt	12	20/20	25/19
<b>Valmennusryhmät</b>	<b>2013-2014</b>	<b>2014-2015</b>	<b>2015-2016</b>
Joukkueet (SM, AM)	12	15/10	15/9
Joukkueet (tiikeri, harrastesarjat)	6	8/7	10/8
Pallokouluryhmät	1	2/0	2/0
	<b>2013-2014</b>	<b>2014-2015</b>	<b>2015-2016</b>
Koulutetut valmentajat	6	10/8	14/10
Valmentajat	10	10/13	10/11
Ohjaajat	4	5/4	6/4

#### 5.4.3 Seurayhteistyö ja tapahtumat

Tapahtumien tavoitteena oli lisätä harrastajamääriä ja lajin sekä seuran tunnettavuutta Ylöjärvellä. Kaudella 2014-2015 Ryhdin lentopallo täytti 50 vuotta. Juhlavuoden ympärille suunniteltiin tapahtumakokonaisuus, jonka tavoitteena oli lisätä lentopallon näkyvyyttä Ylöjärvellä. Tapahtuma keräsi vanhoja seuratoimijoita ja pelaajia yhteen. Osa osallistui pienimuotoiseen turnaukseen ja vanhimille järjestettiin muisteluhetki kahvittelun kera. Lisäksi juhluvuoden tavoitteena oli lisätä uusille harrastajille suunnattujen innostavien tapahtumien järjestämisessä. (Hankeraportti 2015.)

Tapahtumina molempina hankevuosina järjestettiin kaksi leiriä junioreille, aloitus- ja loppisleiri. Ensimmäisenä vuotena koko seuralle järjestettiin iltamat, johon sai osallistua kaikki lajistansa huolimatta ja siellä oli erilaista ohjelmaa ja ruokaa yms. Ylöjärven kaupunki järjesti 30.8.2014 Vekara olympialaiset, jossa noin 300 alle kouluikäistä lasta perheineen kirmasi erilaisten liikuntaharrastusten parissa. Ryhti oli mukana järjestelyissä. Seuran edustajia on myös osallistunut seutukunnallisiin palavereihin, jossa on käsitelty lentopalloseurojen yhteistyötä. Juniorivalmennuspäällikkö on osallistunut voimavalmennus seminaariin ja urheiluseurojen työnohjauspäivään ja jakanut sitten tietoa eteenpäin muille valmentajille. (Hankeraportti 2015.)

Ensimmäisellä kaudella pidettiin viisi seuran sisäistä valmentajakoulutustilaisuutta ja toisella kaudella neljä. Valmentajat ovat osallistuneet koulutuksiin aktiivisesti. Koulutuksista valmentajat ovat saaneet mm. tietopankkiinsa malliharjoitteita sekä tietoa teknisten yksityiskohtien opettamiseen. (Valmennuksen taso raportti 2015 ja 2016.)

Seuraan on pyritty määrittämään toiminnan punainen lanka eli toiminta-ajatus, joka ohjaa toimintamalleja ja valmennuslinjausta. Seuran toimihenkilöt ovat pitäneet useita keskusteluja, valmistelupalavereita ja yhden isomman ideointitilaisuuden, johon kaikki toimihenkilöt ovat saaneet ottaa osaa. Tuloksena toiminta-ajatuksiksi on saatu seuraavaa:

- Tarjoamme jokaiselle urheilijalle resurssiemme mukaan mahdollisuuden edetä lentopalloilijan polullaan omalla tasollaan. Toimintamme on tavoitteellista, suunnitelmallista ja sitoutunutta.
- Tarjoamme jokaiselle valmentajalle ja toimihenkilölle mielekkään ja haastavan toimintaympäristön. (Valmennuksen taso raportti 2016.)

Seurayhteistyöhön liittyvää valmentajapankkia suunniteltiin vuoden 2014 aikana, mutta sen käytännön toteutus siirrettiin vuodelle 2015. Kevään 2015 aikana tehtiin kartoitusta yhteistyöstä kiinnostuneista valmentajista sekä sovittiin yhteistyömallista muiden seurojen kanssa. Aktiivinen toiminta aloitetaan kesän ja syksyn 2015 aikana, tavoitteena on, että tuloksia näkyisi jo seuraavalla harjoituskaudella. Muutamia vaih-

doksia tehtiin toisella hankekaudella, mutta valmentajapankki olisi vaatinut suunniteltua enemmän resursseja ja toisena vuotenakaan ei saatu toimintaa aktivoitua sille tasolle mikä oli tarkoitus. (Hankeraportti 2015.)

## 6 TUTKIMUSMENETELMÄT JA -TULOKSET

Tässä kappaleessa kerrotaan tutkimusmenetelmästä ja kyselytutkimuksen tuloksista, jotka tehtiin hankkeen aikana toimineille Ryhdin lentopallon toimihenkilöille. Aluksi käyn läpi kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän ja kyselyn teknisen toteutuksen ja sitten mennään itse tuloksiin. Kerätty aineisto on analysoitu Excelillä ja aineistosta on tehty taulukoita ja kuvioita havainnoimaan tuloksia. Tulokset olen esittänyt prosentteina ja vastaajien lukumäärän olen laittanut sulkeissa perään. Kyselyyn vastasi yhteensä 31 henkilöä ja vastausprosentiksi saatiin 67%. Kyselylomake oli jaettu kolmeen osaan, ensin oli yleisiä kysymyksiä, seuraavaksi kysyttiin itse seuraturkihankkeesta ja viimeiseksi koulutukseen liittyviä kysymyksiä.

### 6.1 Tutkimusmenetelmät

Kyseessä on kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Tutkimus perustuu kohteen kuvaamiseen ja tulkitsemiseen tilastojen ja numeroiden avulla. Aineisto kerätään kyselyllä, joka on survey-tutkimuksen keskeinen menetelmä. Aineisto kerätään standardoidusti, joka tarkoittaa sitä, että kysymykset kysytään vastaajilta täsmälleen samalla tavalla. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 188-191.)

Kysely (LIITE 1) lähetettiin vastaajille sähköpostilla E-lomake ohjelmaa käyttäen. Sähköpostiin tuli kirjautumislinkki ja tunnukset, joilla pääsi vastaamaan kyselyyn. E-lomake on ohjelma, jolla voi tehdä verkkolomakkeita ja on helposti sekä ilmaiseksi käytettävissä Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijoille. Vastaustiedot voidaan siirtää helposti Excelliin, josta analyysia voidaan tehdä. Ohjelmasta saa myös tilastolliset yhteenvedot, taulukot sekä ristiintaulukoinnit. (Eduixin www-sivut 2016.) Olen kuitenkin tehnyt itse taulukot Excelillä, jotta sain niistä haluamani näköiset. E-lomake

ohjelmaa käytin analyysiin ristiintaulukoidessa vastaajien tietoja. Kysely lähetettiin kaikille Ryhdin lentopallon toimihenkilöille pois lukien tutkija ja juniorivalmennuspäällikkö. Kysely toteutettiin elokuun 2016 aikana ja kyselyitä lähti yhteensä 46 kappaletta. Kyselyllä kerättiin mielipiteitä ja tietoa Ryske-hankkeen onnistumisesta ja hyödyllisyydestä seuran eri toimijoille. Kysely aloitettiin ensin helpommilla kysymyksillä ja sitten edettiin aihealueittain.

Asioita tullaan kuvaamaan numeeristen suureiden avulla ja tuloksia havainnollistetaan kuvioin ja taulukoin. Kyselyn vastausvaihtoehdoissa käytettiin Likertin asteikkoa, jossa toisena ääripäänä on useimmiten täysin samaa mieltä ja toisena ääripäänä täysin eri mieltä. Asteikko on tavallisesti 4- tai 5- portainen, mutta portaikkoja voi olla useampiakin. Tässä tutkimuksessa käytettiin 5- portaista asteikkoa. Vastaaja valitsee asteikolta aina parhaiten omaa käsitystään vastaavan vaihtoehdon. Asteikot on muotoiltu sanallisesti vastaamaan juuri siihen kysymykseen sopiviksi. (Heikkilä 2014, 15, 51-52.)

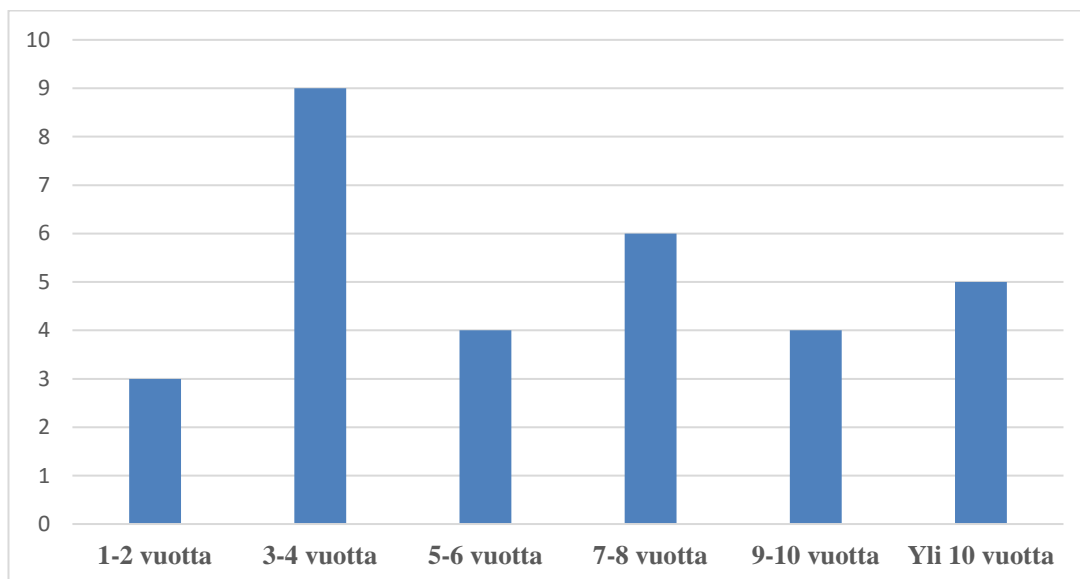
Kyselyssä on suljettuja kysymyksiä ja avoimia kysymyksiä. Avoimissa kysymyksissä esitetään kysymys ja jätetään tyhjä tila vastaukselle. Avoimille kysymyksille on tyyppillistä, että niihin jätetään vastaamatta ja niitä on myös työlästä käsitellä. Niistä voidaan kuitenkin saada esim. hyviä ideoita, uusia näkökantoja tai parannusehdotuksia. Sekamuotoisessa kysymyksessä on annettu vaihtoehdoksi muu, mikä ja tämä lisätään yleensä silloin, kun ei tiedetä onko kaikki sopivat vaihtoehdot kirjattuna kysymykseen. Suljetuissa kysymyksissä tutkija laatii vastausvaihtoehdot, joista tutkittava valitsee sopivimman. Valmiilla kyselylomakkeella toivon saavani enemmän vastauksia kuin pelkillä avoimilla kysymyksillä. Haluan antaa tilaisuuden ”sana on vapaa” osiolle jos jollakin tulee mieleen jotakin sanottavaa kysymyksien ohessa. (Heikkilä 2014, 47-48, 50.)

## 6.2 Taustakysymykset

Ensin kysyttiin, missä roolissa henkilö toimii. Vaihtoehtoina olivat valmentaja, joukkueenjohtaja, rahastonhoitaja ja muu. Vastaajista 51,6% (16) oli valmentajaa, 32,3% (10) oli joukkueenjohtajaa, 9,7% (3) rahastonhoitajaa ja 6,5% (2) vastaajaa vastasi

muu, joista toinen vanhempi ja toinen koko seuran puheenjohtaja. Seuraavana selvitettiin kumpien kanssa henkilöt toimivat eli tyttöjen vai poikien. Tyttöjen parissa toimivia vastaajia oli 67,7% (21) ja poikien puolelta 32,3% (10).

Oman lapsen mukana oloa tiedustellessa selvisi, että vastaajista 80,6% (25) oma lapsi oli mukana toiminnassa ja vain 19,4% (6) ei. Kyselyssä kysyttiin kuinka kauan vastaajat ovat olleet mukana Ryhdin toiminnassa. Kuviosta 1 selviää, että toimintavuotia on ollut melko tasaisesti. Eniten on 3-4 vuotta mukana olleita yhdeksän vastaajaa ja vain kolme vastaajaa on ollut mukana 1-2 vuotta eli joko tulleet kesken hankkeen tai olleet vain sen ajan mukana. Pitkään yli 10 vuotta mukana olleita on viisi vastaajaa.



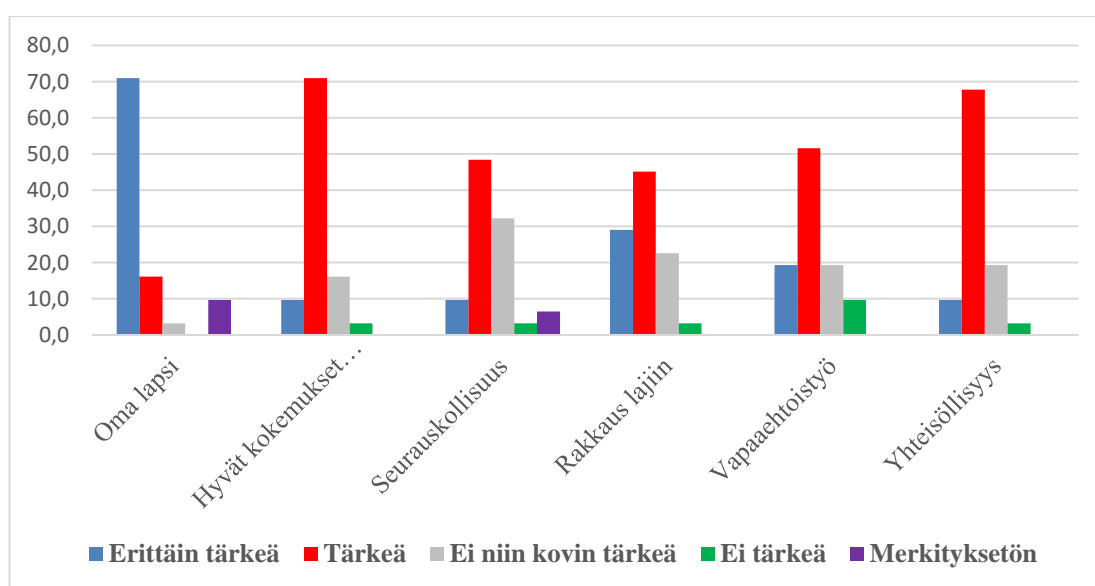
Kuvio 1. Toimintavuodet Ylöjärven Ryhdissä (kpl)

Näitä taustakysymyksiä on myös käytetty ristiintaulukoidessa tietoja eri kysymysten kohdalla. Taustamuuttujia on tarkasteltu sen pohjalta, jos on voitu olettaa, että taustalla voisi olla jokin selittävä tekijä. Tuloksiin olen ottanut ne taustamuuttujat, joilla on ollut olennaista vaikutusta tarkasteltavaan kohtaan.

### 6.3 Seuratoimintaan osallistumisen syyt

Seuraavaksi selvitettiin seuratoiminnan osallistumisen syitä. Kysyttiin kuinka tärkeänä pitää seuraavia syitä seuratoimintaan osallistumisessa; oma lapsi, hyvät kokemukset

seuratoiminnasta, Ylöjärven Ryhti/seurauskollisuus, rakkaus lajiin, vapaaehtoistyö ja yhteisöllisyys. Kuvio 2 voidaan nähdä, että oma lapsi on 71% (22) mielestä erittäin tärkeä syy osallistua seuratoimintaan. Hyviä kokemuksia seuratoiminnasta pidettiin tärkeänä 71% (22). Tärkeänä pidettiin myös seurauskollisuutta 48,4% (15), rakkautta lajiin 45,2% (14), vapaaehtoistyötä 51,6% (16) ja yhteisöllisyyttä 67,7% (21). Merkityksettömänä oman lapsen osallistumista pitivät vain 9,7% (3) vastaajaa ja kyselyn tuloksista voitiinkin ristiintaulukoinnin avulla lukea, ettei heillä ollut omaa lasta mukana toiminnassa. Seurauskollisuutta merkityksettömänä piti 6,5% (2) vastaajista.



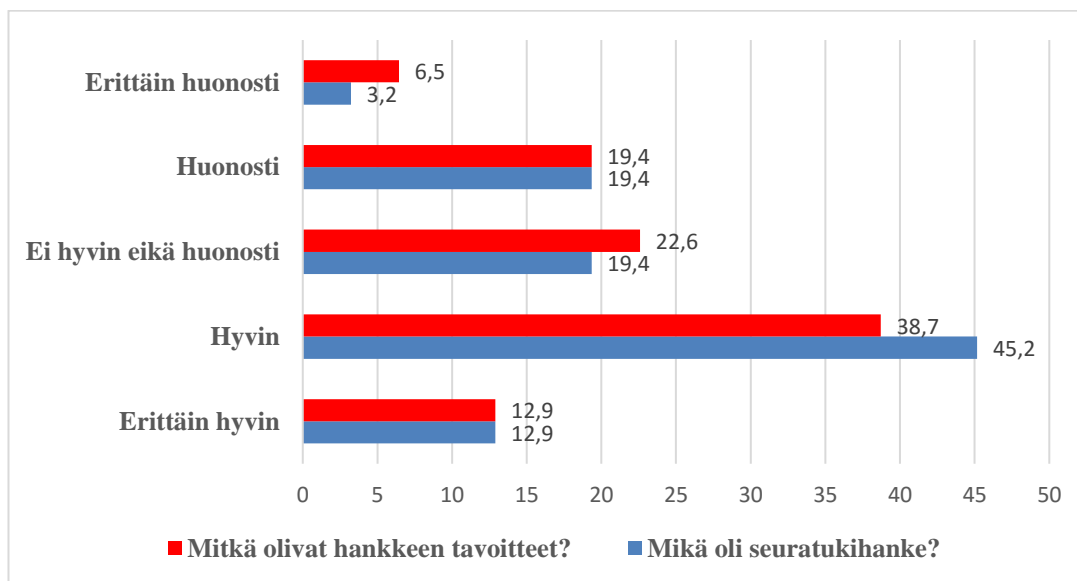
Kuvio 2. Seuratoimintaan osallistumisen syyt (%)

Vaihtoehtona oli myös ”muu mikä?” ja siihen sai vapaasti kirjoittaa oman syyn seuratoimintaan osallistumiseen. Annoin mahdollisuuden vastata kysymykseen myös avoimella vastauksella, jotta näin olinko unohtanut jonkin tärkeä syy listalta. Vastauksia tuli neljä ja ne olivat ”lapsen joukkueen auttaminen, hyvä lisä ansioluetteloon, kilpaurheilun tähtääminen ja hyödyksi olemisen tarve”.

#### 6.4 Seuratukihanke ja tavoitteet

Seuraavaksi kysymyksissä menttiin seuratukihankkeeseen. Ensin kysyttiin, kuinka hyvin eri toimijat tiesivät, mikä seuratukihanke ylipäänsä oli ja toisena kysyttiin, kuinka hyvin seuratukihankkeen tavoitteista tiedettiin. Kuvio 3 selviää, että suurin osa

45,2% (14) vastaajista tiesi hyvin, mikä on seuratuksi-hanke. Erittäin hyvin seuratuksi-hankkeesta tiesi 12,9% (4) ja erittäin huonosti 3,2% (1) vastaajista. Hankkeen tavoitteista tiedettiin hyvin 38,7% (12) vastaajan osalta ja erittäin huonosti 6,5% (2) vastaajan osalta. Erittäin hyvin tiedettiin, että osallistuneet hankkeen suunnitteluun ja hakemuksen tekoon, koska samat vastaajat vastasivat molempiin kysymyksiin erittäin hyvin. Erittäin huonosti hankkeen tavoitteista tiesi 6,5% (2) vastaajista.



Kuvio 3. Seuratukihankkeesta tietäminen (%)

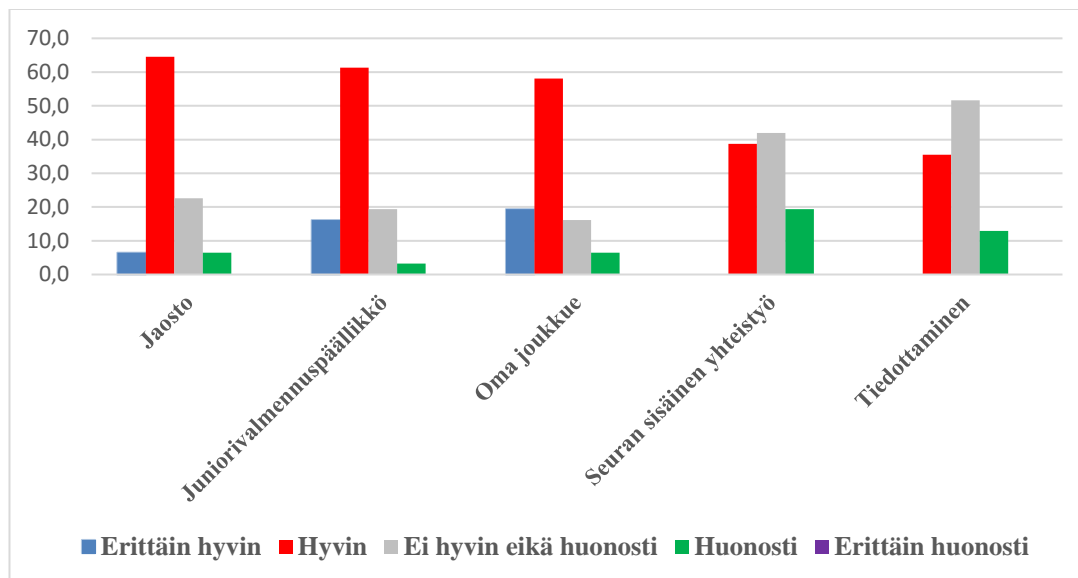
Ristiintaulukoinnin avulla saatiin selville, että valmentajat tiesivät hankkeesta erittäin hyvin tai hyvin 75% (12). Vähiten hankkeesta kokivat tietävänsä rahastonhoitajat ja osa joukkueenjohtajista. Myöskin tavoitteet olivat valmentajille selkeämpiä kuin muille vastaajille. 62,5% (10) valmentajista tiesi tavoitteista erittäin hyvin tai hyvin.

### 6.5 Eri osa-alueiden toimivuus hankkeen aikana

Seuraavaksi kysyttiin miten eri osa-alueet ovat toimineet hankkeen aikana vastaajien mielestä. Toiminnan onnistumista mitattiin jaoston, juniorivalmennuspäällikön, oman joukkueen, seuran sisäisen yhteistyön ja tiedottamisen osalta. Kuvion 4 perusteella jaosto on toiminut pääsääntöisesti hyvin 64,5% (20) samoin kuin juniorivalmennuspäällikkö 61,3% (19) ja oma joukkue 58,1% (18). Ei hyvin eikä huonosti olivat toimineet



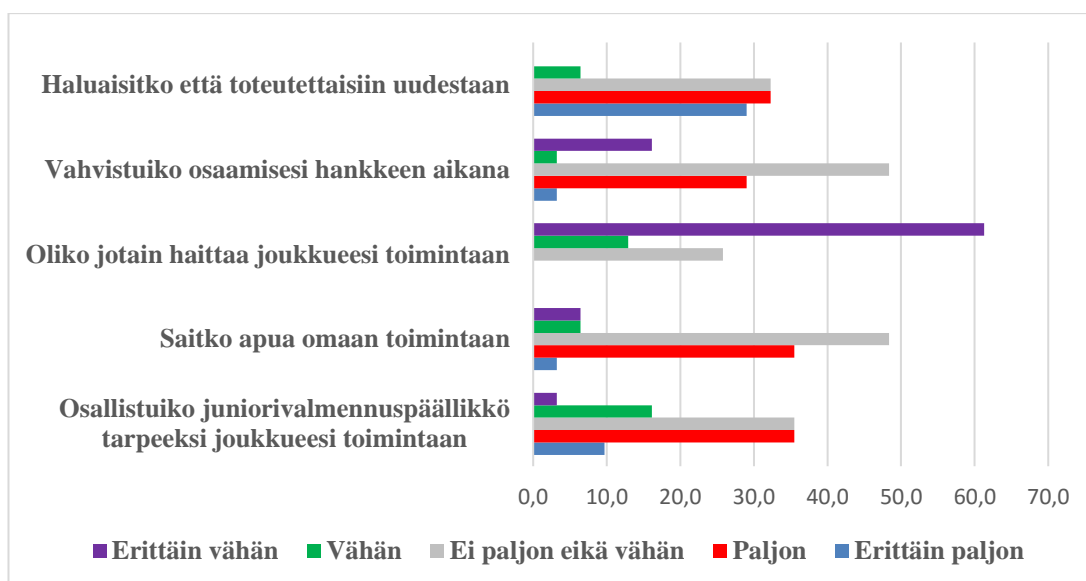
seuran sisäinen yhteistyö 41,9% (13) ja tiedottaminen 51,6% (16). Huonosti olivat toimineet seuran sisäinen yhteistyö 19,4% (6) ja tiedottaminen 12,9% (4). Erittäin huonosti ei ollut toiminut mikään vastaajien mielestä.



Kuvio 4. Asioiden toimivuus hankkeen aikana (%)

## 6.6 Seuratukihankkeen vaikutus omaan joukkueeseen

Kyselyssä selvitettiin, miten seuratukihanke on vaikuttanut omaan joukkueeseen, jossa vastaaja toimii. Mielenpidettä kysyttiin siitä, että osallistuiko juniorivalmennuspäällikkö tarpeeksi joukkueesi toimintaan, saiko apua omaan toimintaan, oliko jotain haittaa joukkueen toimintaan, vahvistuiko osaamisesi ja haluaisitko, että hanke toteutettaisiin uudestaan. Kuviosta 5 nähdään, että 35,5% (11) mielestä juniorivalmennuspäällikkö on osallistunut paljon joukkueensa toimintaan ja 35,5% (11) oli myös vastannut ei paljon eikä vähän. Yhden vastaajan mielestä juniorivalmennuspäällikkö on osallistunut erittäin vähän joukkueensa toimintaan. Apua omaan toimintaan on saatu enimmäkseen ei paljon eikä vähän 48,4% (15). 6,5% (2) vastaajista koki saavansa erittäin vähän apua omaan toimintaansa. 61,3% (19) mielestä juniorivalmennuspäälliköstä oli erittäin vähän haittaa joukkueensa toimintaan. 48,4% (15) mielestä oma osaaminen ei vahvistunut paljon eikä vähän hankkeen aikana. 16,1% (5) mielestä osaaminen vahvistui erittäin vähän. Hankkeen uusiminen jakoi mielipiteitä tasaisesti ja vaihtoehdot erittäin paljon, paljon ja ei paljon eikä vähän sai jokainen noin 30% vastauksista.



Kuvio 5. Seuratukihankkeen vaikutus omaan joukkueeseen (%)

Ristiintaulukoinnin avulla selvisi, että rahastonhoitajat olivat saaneet erittäin vähän apua omaan toimintaansa. Yhdeksän valmentajaa koki saavansa apua erittäin paljon tai paljon omaan toimintaansa. Yksi valmentaja oli sitä mieltä, että juniorivalmennuspäällikkö osallistui liian vähän joukkueensa toimintaan. Vastauksista voitiin päätellä, että erittäin vähän oman osaamisen vahvistuminen johtui siitä, ettei hankkeella ollut tarjollakaan osaamisen vahvistumista joukkueenjohtajille ja rahastonhoitajille. Valmentajien osaaminen sen sijaan vahvistui enimmäkseen. Yhdeksän valmentajaa vastasi erittäin paljon tai paljon osaamisen vahvistumiseen. Kahdeksan valmentajaa oli sitä mieltä, että haluaisivat hankkeen toteutuvan uudestaan erittäin paljon ja paljon vastanneitakin oli viisi valmentajaa.

## 6.7 Kokemukset juniorivalmennuspäällikön toiminnasta

Avoimella kysymyksellä kysyttiin: miten olet kokenut juniorivalmennuspäällikön toiminnan? Vastauksia kysymykseen tuli yhteensä 23. Jaottelin kysymykset positiivisiin (16) ja negatiivisiin (7) mielipiteisiin ja tein niistä tiivistetyt yhteenvedot. Positiivisina kommentteina juniorivalmennuspäällikkö on tukenut joukkueiden toimintaa ja ollut apuna lasten taitojen kehittämisessä. Välillä valmentajan vaihtelu on tuonut piristystä

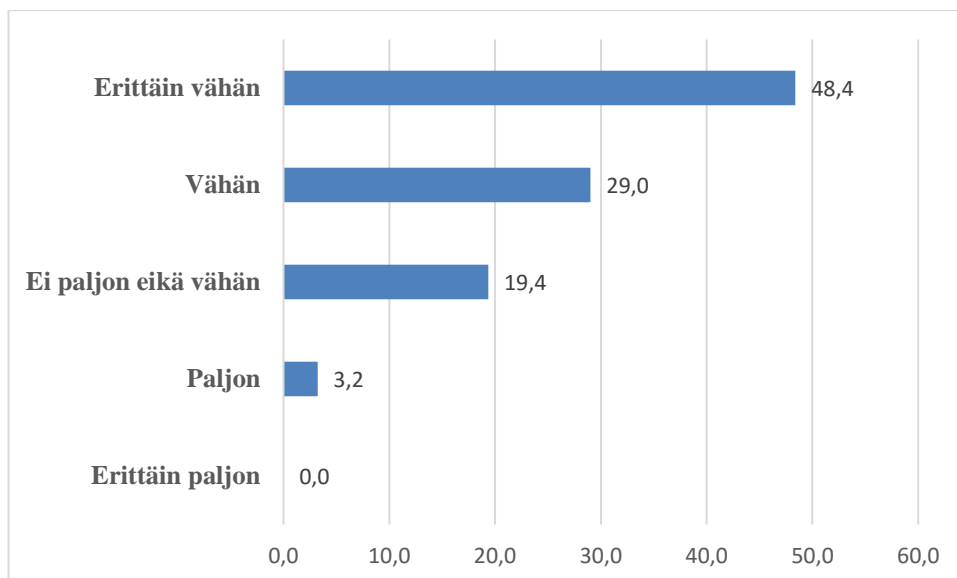
joukkueille ja samalla yhteistä valmennussuuntaa on koottu. Juniorivalmennuspäälliköltä on saatu hyviä vinkkejä tekniikan opettelemiseen ja valmennuksen osaaminen on vahvistunut. Juniorivalmennuspäällikkö on koettu aktiiviseksi ja kannustavaksi.

Negatiivisina puolina pidettiin sitä, että juniorivalmennuspäälliköllä oli ajoittain liian monta rautaa tulella johtuen muistakin hoidettavista tehtävistä. Tämä näkyi myös siinä, ettei yksittäisen joukkueen valmennukseen ollut kovinkaan paljon aikaa ja fokus saattoi aina välillä kadota. Osakseen kritiikkiä sai myös jaoston toiminta, joka ei ollut asettanut seuratasoisia tavoitteita ja seurantaa, miten tavoitteisiin päästäisiin tai ainakaan se ei käynyt ilmi seuran muille toimijoille.

Avoimella kysymyksellä selvitettiin, miten juniorivalmennuspäällikkö on näkynyt toiminnassanne muutoin. Vastauksia tähän tuli yhteensä 19 vastaajalta. Heidän mielestään juniorivalmennuspäällikkö on määritellyt yhtenäisempää valmennuslinjaa, tuonut suunnitelmallisuutta joukkueiden toimintaan ja järjestänyt koulutuksia. Tärkeänä on koettu opastus ja apu valmennukseen. Vastauksista käy myöskin ilmi, että pelaajat ovat arvostaneet juniorivalmennuspäällikön tapaa valmentaa. Hän on ollut myös hengessä mukana ja käynyt seuraamassa joukkueiden pelejä. Häneltä on myös voinut kysyä apua tarvittaessa.

## 6.8 Hankkeen negatiiviset vaikutukset

Kysyttäessä onko hanke vaikuttanut jotenkin negatiivisesti seuran toimintaan, saatiin selville, ettei hankkeella ole ollut juurikaan negatiivisia vaikutuksia seuran toimintaan. Kuvio 6 osoittaa, että 48,4% (15) mielestä hankkeella oli erittäin vähän negatiivisia vaikutuksia. Vain 3,2% (1) vastaajan mielestä hankkeella oli paljon negatiivisia vaikutuksia.

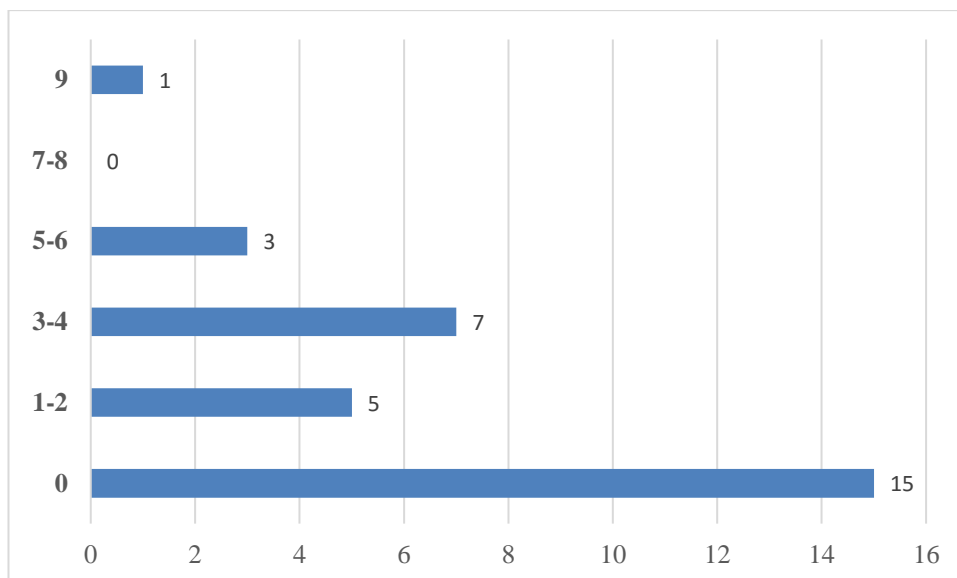


Kuvio 6. Hankkeen negatiiviset vaikutukset (%)

Avoimella kysymyksellä kysyttiin lisätietoja siitä, että jos hankkeella oli negatiivisia vaikutuksia niin mitä ne olivat. Vastauksia tähän antoi 9 vastaajaa. Kriittikkiä sai jaoston toiminta, jossa johtajuus on ollut epäselvää. Yksi vastaaja vastasi tähän kohtaan, ettei edes tiennyt mikä hanke oli, eikä voinut sen takia vastata oikeellisesti annettuihin kysymyksiin. Mainintaa oli myös eriarvoisuudesta, jota on voitu kokea juniorivalmennuspäällikön osallistumisesta eri harjoituksiin. Yhdellä joukkueella omat ongelmat ovat olleet isompia, joten ei osaa sanoa hankkeen negatiivisia vaikutuksia. Taloudellisesta puolesta koettiin hankalaksi se, ettei maksuja voitu korottaa. Ryhdin imagon muuttuminen kilpaurheiluksi jo lapsesta lähtien koettiin jopa kehittymisen esteeksi.

## 6.9 Koulutukseen osallistuminen ja vaikuttavuus

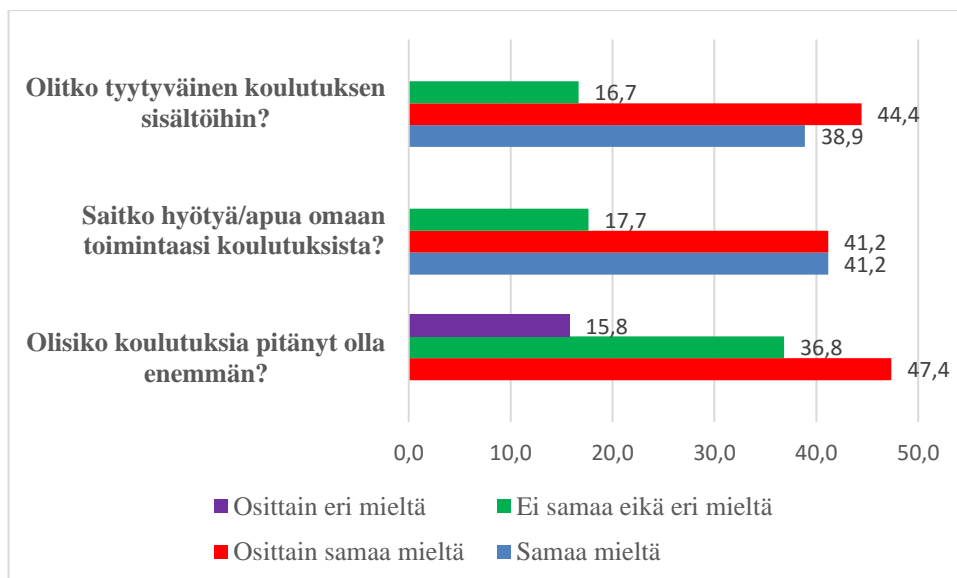
Seuraavaksi mentiin koulutusaiheeseen ja vastaajilta kysyttiin, moneenko koulutukseen he olivat osallistuneet. Kuvio 7 nähdään, että 15 vastaajaa ei ollut osallistunut yhteenkään koulutukseen hankkeen aikana. 7 vastaajaa oli osallistunut 3-4 kertaa, 5 vastaajaa 1-2 kertaa, 3 vastaajaa 5-6 kertaa ja vain yksi vastaaja kaikkiin yhdeksään koulutukseen.



Kuvio 7. Koulutukseen osallistuminen (kpl)

Kyselyssä kysyttiin avoimesti myös syitä siihen, miksei koulutuksiin osallistuttu. Suurin osa koulutukseen osallistumattomuudesta johtui siitä syystä, etteivät joukkueenjohtajat ja rahastonhoitajat (6) koe tarvetta valmennuskoulutukseen. Myöskin kahdeksan vastaajan ajankäytölliset ongelmat johtivat siihen, ettei koulutuksen ajankohdat sopineet.

Vastaajille, jotka olivat osallistuneet koulutuksiin, kysyttiin olisiko koulutuksia pitänyt olla enemmän, saiko hyötyä/apua koulutuksista ja olivatko he tyytyväisiä koulutuksen sisältöihin. Näihin kysymyksiin oli vastannut myös osa niistä, jotka eivät olleet osallistuneet koulutuksiin ja vastauksia tulikin eri määrä jokaiseen. Kuvion 8 perusteella 47,4% oli osittain samaa mieltä, että koulutuksia olisi voinut olla enemmän. Koulutuksista oli saatu paljon apua omaan toimintaan. Yli 80% oli samaa mieltä ja osittain samaa mieltä koulutusten hyödystä. Koulutusten sisältöönkin oltiin tyytyväisiä.

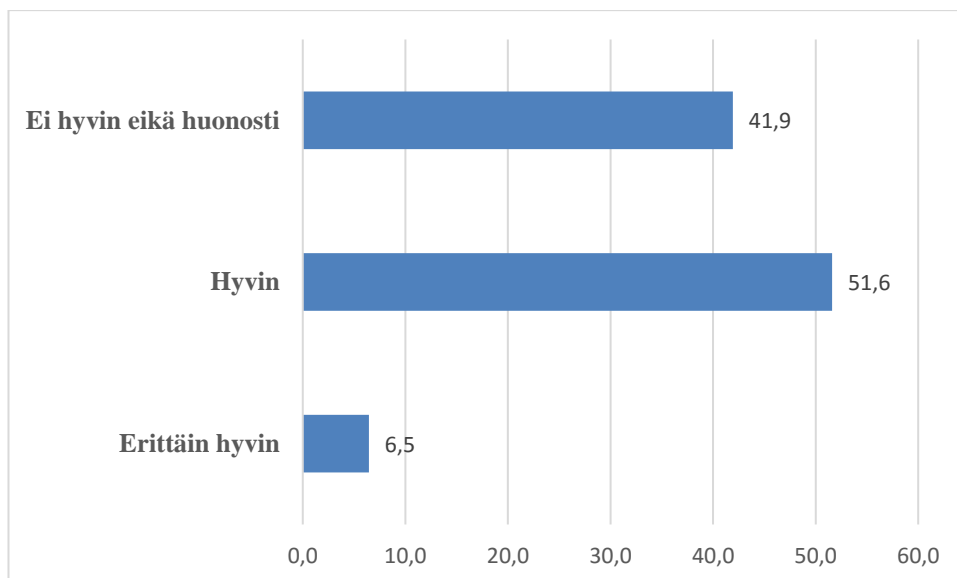


Kuvio 8. Koulutusten vaikuttavuus (%)

Vastaajilta kysyttiin avoimella kysymyksellä minkälaista hyötyä/apua on koulutuksista saanut ja vastauksia tuli 11. Yhteenvedon voitaneen todeta, että vastaajat olivat saaneet ammattimaista apua valmennukseen sekä uusia ajatuksia että malleja lajiharjoitteluun ja tekniikan opettamiseen. Käytännön oppia sekä suunnitteluun että valmentamiseen. Koulutukset mahdollistivat myöskin valmentajien väliseen vuorovaikutukseen, johon oltiin tyytyväisiä.

#### 6.10 Hankkeen onnistuminen kokonaisuudessaan

Lopuksi vastaajilta kysyttiin vielä hankkeen kokonaisuonnistumista. 6,5% (2) vastaajan mielestä hanke oli onnistunut erittäin hyvin. Kuvio 9 osoittaa, että 51,6% (16) vastaajan mielestä hanke oli onnistunut hyvin ja 41,9% (13) vastaajan mielestä ei hyvin eikä huonosti. Keskiarvoksi hanke sai 3,65 (ka). Ristiintaulukoidessa roolin mukaan valmentajat antoivat parempia arvosanoja hankkeen onnistumiselle kuin muut toimijat. Ei hyvin eikä huonosti vastattiin kaikissa rooleissa tasaisesti.



Kuvio 9. Hankkeen onnistuminen kokonaisuudessaan (%)

#### 6.11 Kehittämisehdotuksia ja muuta sanottavaa hankkeesta

Avoimella kysymyksellä kysyttiin kehittämisehdotuksia seuralle ja 12 vastaajaa antoi vastauksensa tähän. Toiveissa olisi sisäisen yhteistyön parantaminen, kunnon johto ja seuratasoiset tavoitteet, joukkueiden yhteistyötä ja tiedotusta enemmän. Myöskin nettisivujen uusimista toivottiin ja uusien ihmisen vastaanottamisen parantamista. Lisäksi toivottiin keskittymistä harrastajamäärän lisääntymiseen, vapaaehtoisten rekrytoimiseen ja markkinoinnin parantamiseen. Selkeämpää valmennuslinjaa seuran toivottiin myös. Tekijöitä kaivataan lisää seuratoimintaan, jotta voitaisiin kehittyä.

Lomakkeen viimeisenä avoimena kysymyksenä oli, haluatko vielä sanoa hankkeen tiimoilta jotain ja seitsemän vastaajaa vastasi tähän. Tiivistettynä mielipiteinä olivat: päätoiminen henkilö oli hyvä lisä, mutta joukkuemäärä on iso ja siksi yksi henkilö on rajallinen resurssi. Hankkeesta olisi haluttu enemmän tietoa esimerkiksi kotisivuille. Hankkeessa oli haasteellista olla mukana ja se avasi hieman rahoituksen saantia valtakunnan tasolla. Hankkeen sanottiin olevan tärkeä erityisesti uusille valmentajille ja sitä harmiteltiin, ettei hanke jatku. Hanke toteutui hyvää aikaan ja on aikaansaanut sen, että hyvä työ seurassa jatkuu. Arkitoiminta oli kiitettävää, mutta tulevaisuuteen ei kiinnitetty tarpeeksi huomiota.

## 6.12 Juniorivalmennuspäällikön arvio hankkeen onnistumisesta

Juniorivalmennuspäällikön mielestä kokonaisuus onnistui hyvin käytettävissä olevien aika- ja talousresursseihin nähden. Pääasiallisena tehtävänä oli olla läsnä treeneissä ja auttaa valmentajia. Tätä tehtiinkin lähes joka päivä. Ensimmäisenä vuotena keskityttiin enemmän tyttöihin ja toisena vuotena poikiin. Valmentajat näyttivät olevan tyytyväisiä apuun ja hyvää palautetta on tullut. Myöskin kaikki sopimuksessa mainitut leirit on pidetty ja uusia harrastajiakin on tullut mukaan. Välillä on aikaresursseista johtuen koettu riittämättömyyden tunnetta, koska ohjausta ja toiminnan koordinoitua ei voi tehdä koskaan liikaa. Tavoitteena oli opettaa valtakunnallisia valmennuksen linjauksia ja tekniikoiden ydinkohtia. Tämä onnistui hyvin ja teknisten suoritusten taso on nähtävissä junioreiden keskuudessa. Keskustelupalavereita valmennuksen suunnasta ja toimintaideologian kehittämisestä valmentajien kanssa olisi pitänyt kuitenkin pystyä pitämään enemmän. (Henkilökohtainen tiedonanto 4.9.2016.)

”Pelataan Ryhdissä” kirjaseen päivittäminen ei onnistunut kaikilta osin, osittain myös teknisten asioiden takia. Tärkein osa eli valmennusideologia saatiin kuitenkin tehtyä toisen vuoden aikana ja kirjanen saatetaan loppuun toiminnan kuvausten ja valmennuksen linjausten osalta tulevan kauden 2016-2017 aikana. (Henkilökohtainen tiedonanto 4.9.2016.)

Juniorivalmennuspäällikön tehtävän ohessa hän oli myös vastuussa naisten 1-sarja-joukkueen valmennuksesta. Tämä söi osaltaan aika ja energioresursseja liikaa, jotta juniorivalmentajia olisi pystynyt auttamaan enemmän. Jos hanke alkaisi uudestaan naisten joukkueen valmennus jäisi pois, vaikkakin toimeentulon näkökulmasta se olisi välttämätöntä. Yksi osa-aikainen on hyvä lisä, mutta ei missään tapauksessa riittävä apu. Tarvitaan myös muiden toimijoiden aktivoitumista. Usein palkatulta vaaditaan liikaa ja muut odottavat jotain mullistavaa tapahtuvaksi ja työntekijä voi näin ollen uupua työtehtäviensä alle. Tällaisessa työssä ei tunteja lasketa ja työn jälki näkyy viiveellä. Omasta ajasta ja henkisestä palautumisesta on hyvä pitää itse huolta, vaikkakin töitä ehkä tehtiin liikaa. Seuran johdolta ja jaostolta olisi myöskin kaivattu lisää työohjausta. Toimintaympäristö Ylöjärvellä on haastava, koska kaupungin salivuoropoliitikka on harrasteliikuntaa korostava ja omat sidosryhmät ensin edellä menevä. Tämä



aiheuttaakin ison haasteen kilpaurheiluun tähtäävälle seuralle. (Henkilökohtainen tiedonanto 4.9.2016.)

Pohdittavaa tulevaisuuteen on paljon ja hyvä olisi miettiä mihin suuntaan seura haluaa mennä. Halutaanko aikuisissa pelata ylemmillä sarjatasoilla vai satsata enemmän junioreihin? Ohjataanko parhaimpia pelaajia aikaisemmin ja aktiivisemmin muualle (tytöt n. 14- ja pojat n. 16 vuotiaina)? Vai lähdetäänkö toiseen suuntaan, joka taas vaatii taustojen aktivoitumista ja varainhankinnan selkeää kohennusta? Haasteita viimeksi mainittuun tuo myös nykyinen taloustilanne yleisesti. (Henkilökohtainen tiedonanto 4.9.2016.)

Kaiken kaikkiaan projekti oli mukava ja hyvä kokemus päätoimisen valmentaja työstä. Toivottavasti hanke antoi seuralle sysäyksen toiminnan kehittämiseksi haasteista huolimatta. Hankkeen jatkuminen nykymuotoisena olisi vaatinut junioreiden määrän selkeää kasvua, jotta jatko olisi taloudellisesti ollut mahdollista. (Henkilökohtainen tiedonanto 4.9.2016.)

## 7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä kappaleessa esitetään yhteenveto ja johtopäätökset tutkittavista kohteista. Ensin kerrotaan, miten hankkeen eri osa-alueet onnistuivat hankehakemuksessa olleisiin mittareihin sekä muihin seuratuksihankkeiden tutkimuksiin verrattuna. Seuraavana esitetään johtopäätökset kyselyn osalta. Lisäksi kerrotaan hankkeen jatkosta ja pohditaan tutkimuksen tekemistä yleisesti.

### 7.1 Hankkeen osa-alueiden onnistuminen

Ensimmäisenä tavoitteena opinnäytetyössäni oli selvittää miten hankkeen eri osa-alueet ovat onnistuneet. Valmennuksen tason osa-alue on toteutunut ja onnistunut hyvin, kun sitä verrataan hakemusvaiheessa määriteltyihin mittareihin. Juniorivalmennus-

päällikön vetämät harjoitukset ovat ylittyneet kaiken kaikkiaan sovitusta. Harjoitusvuoroja käytettiin heti koulun päättymisen jälkeen, joten sekin tavoite saavutettiin. Valmennuksesta on koottu oma tietopankki sekä seuran sivuille, että Facebookiin. Jokainen siis voi käyttää näitä tietoja omaan valmennukseensa haluamansa määrän. Koulutuksia järjestettiin yhdeksän kertaa kahden vuoden aikana ja niihinkin jokainen on osallistunut oman tahtonsa mukaan. Yli puolet valmentajista koki osaamisensa vahvistuneen hankkeen aikana, joten tästäkin voidaan päätellä, että valmennuksen taso oli erittäin onnistunut. 12 valmentajaa (16) halusi, että hanke toteutettaisiin uudestaan erittäin paljon tai paljon, joten hanke on auttanut heitä omassa roolissaan. Valmentajat olivat saaneet ammattimaista apua valmennukseen. Juniorivalmennuspäällikön oman arvion mukaan valmennuksen taso onnistui hyvin ja hyvää palautetta on tullut. Juniorivalmennuspäällikön avulla pystyttiin järjestämään koulutuksia, joita olisi muutoin pitänyt hakea muulta.

Valmentajille ja pelaajille suunnatut kyselyt valmennuksen laadun ja valmennusavun hyödyistä jäivät toteuttamatta. Valmentajien kanssa ollaan keskusteltu kuitenkin asioista, mutta varsinaista kyselyä ei ennen tätä opinnäytetyötä ole tehty. Kirjallista ohjeistusta valmennuslinjauksista ei ole vielä saatavilla yleisesti, mutta sellainen on saatu tehtyä ja sitä työestetään tulevana kautena muillekin luettavaksi.

Toisena osa-alueena hankkeessa oli harrastajamäärä, jossa onnistuttiin erittäin hyvin ensimmäisenä vuotena ja tavoite ylittyi (kasvua 41%). Toisena vuotena harrastajamäärän kasvu hiipui ja tavoitteesta jäätiin noin 40 pelaajan verran (kasvua 5%). LIKES:in seuratuksihankkeiden tutkimuksessa nousua oli keskimäärin ensimmäisenä vuotena 21% ja jatkohankkeissa 5%. Johtopäätöksenä voidaankin todeta, että Ryhdin harrastajamäärän kasvu noudatti yleisen tutkimuksen linjoja. Tosin ensimmäisen vuoden kasvu oli keskimääräistä parempaa kuin muissa vastaavissa hankkeissa. Harrastajamäärän hiipumiseen vaikutti myös se, ettei valmentajia saatu rekrytoitua tarpeeksi ja ryhmäkoot ovat silloin rajattuja. Ei ole mahdollista ottaa enempää harrastajia, jos ryhmille ei ole vetäjiä. Pallokoulut eivät toteutuneet ja tähänkin oli osittain syynä valmentajien vähyys, toisaalta taas nuorimpia pelaajia tuli mukaan ja heidät sijoitettiin jo olemassa oleviin joukkueisiin.

Valmentajien rekrytoinnissa ensimmäisenä vuotena lisäystä tuli viisi valmentajaa ja toisena vuotena määrä pysyi samana. Toimihenkilöt lisääntyivät ensimmäisenä vuotena kahdeksalla ja toisena vuotena väheni yhdellä. Valmentajien ja toimihenkilöiden määrän kasvu ei ollut sillä tasolla kuin olisi haluttu. Johtopäätöksenä todettakoon, että vapaaehtoisten tarve olisi suuri, mutta heitä on vaikea saada mukaan toimintaan niin kuin myös LIKES:in tutkimukset osoittivat. Myöskin sitouttaminen on usein vaikeaa ja esimerkiksi valmentajia saattaa lähteä pois, jos oma lapsi lopettaa harrastuksen. Eri-tyisesti koulutetut valmentajat olisi hyvä saada sitoutettua seuran toimintaan, koska seura osallistuu koulutuskustannuksiin.

Seurayhteistyöstä ja tapahtumien toteutumisesta voidaan todeta, että ensimmäisenä vuotena oli järjestetty eri tapahtumia ja näkyvyyttä lisätty osallistumalla eri tapahtumiin. Toisena vuotena tapahtumat jäivät enemmän perusjuttuihin, kuten leirit ja koulutukset. Toisena vuotena keskityttiin enemmän arkitoimintaan ja kenties innostus vähän hiipui, koska ylimääräisiä tapahtumia ei ollut. Seurayhteistyö ei lähtenyt käyntiin toivotulla tavalla. Valmentajapankki toiminta ei ottanut tuulta purjeisiin ja toimintaa ei saatu sellaiseksi mikä tavoitteena oli. Pienimuotoista valmennuksen vaihtoa on ollut, mutta suureksi kokonaisuudeksi se ei missään vaiheessa muodostunut.

## 7.2 Kyselystä tehtävät johtopäätökset

Varsinaisen opinnäytetyön kyselyn vastausprosentiksi muodostui 67%, joka oli mielestäni hyvä ja ylitti odotukset. Suurin osa vastaamatta jättäneistä on jo lähtenyt pois seuran toiminnasta tai ovat joukkueenjohtajia tai rahastonhoitajia ja heihin hanke ei muutoinkaan ole vaikuttanut niin paljon kuin valmentajiin. Vastaajista yli puolet olivat juuri valmentajia. Tyttöjen puoli on seurassa laajempi kuin poikien ja siltäkin osin oli odotettavissa enemmän vastauksia tyttöjen parissa toimivilta. Vastaajat ovat olleet aika tasaisesti mukana Ryhdin toiminnassa. Tasaisesti on niin uusia tekijöitä kuin jo pitkäänkin mukana olleita.

Seuratoimintaan osallistumisen syyt saavat pohjaa myös aikaisemmin esitetystä teoriasta. Aikaisemmin todettiin, että oma lapsi on yleensä toimintaan osallistava tekijä. Tässä tutkimuksessa oma lapsi oli mukana yli 80% vastaajista ja 71% mielestä se on

myös erittäin tärkeä syy osallistua seuratoimintaan. Hyvät kokemukset seuratoiminnasta, seurauskollisuus, rakkaus lajiin, vapaaehtoistyö ja yhteisöllisyys olivat kaikki tasaisen tärkeitä syitä osallistua seuratoimintaan. Nämä kaikki olivat niitä syitä, joista vapaaehtoistyön voima yleensä kumpuaa. Vanhemmat haluavat olla oman lapsensa harrastustoiminnassa vahvasti mukana ja tämä näkyy myös Ryhdissä.

Yli puolet vastaajista tiesivät hyvin tai erittäin hyvin RySKe-hankkeesta ja sen tavoitteista. Hankkeen tavoitteet eivät olleet ihan niin selkeät kuin itse hanke. Valmentajat tiesivät hankkeesta enemmän kuin muut toimijat ja todennäköisin syy tähän on se, että heille hanke ja sen näkyvin rooli eli juniorivalmennuspäällikkö vaikutti heidän toimintaansa eniten. Valmentajat myös osallistuivat hankkeen aikana eniten kaikkiin tapaamisiin ja koulutuksiin ja tämä osaltaan lisää tietoisuutta hankkeesta.

Jaoston, juniorivalmennuspäällikön ja oman joukkueen toimintaan oltiin pääsääntöisesti tyytyväisiä. Jaosto sai osakseen kritiikkiä avoimissa kysymyksissä ja myöskin juniorivalmennuspäällikön arviossa. Jaostolta olisi toivottu enemmän johtajuutta ja juniorivalmennuspäällikkö olisi toivonut enemmän työnohjausta. Palkkauksen tai tässä tapauksessa ostopalveluna toteutettavaan toimintaan ei siis valmistauduttu tarpeeksi hyvin ja onkin hyvä, että opas työntekijän palkkaamiseen on tekeillä LIKES:in toimesta.

Seuran sisäinen yhteistyö ja tiedottaminen jakoivat mielipiteitä tasaisemmin. Näihin ei olla niin tyytyväisiä ja muiden kysymysten ohessa oli toiveita tiedottamisen parantamiseen. Myöskin vastauksista kävi ilmi, että on olemassa kuppikuntia, joissa asiat myös toimivat paremmin kuin muualla. Tiedottamisesta kertoo myöskin se, että mediaosumissa on jääty alkuperäisestä tavoitteesta. Seuran olisi pitänyt tiedottaa enemmän hankkeesta, jotta siitä olisi tehty esim. lehtijuttuja. Kenties myös valmentajapainon onnistuminen olisi tuonut lisää näkyvyyttä hankkeelle.

Juniorivalmennuspäällikkö on koettu aktiiviseksi ja kannustavaksi ja häneltä on saatu apua omaan toimintaan. Yksittäisen joukkueen valmennukseen hänellä ei ole ollut tarpeeksi aikaa ja osa-aikaisena tämä olisikin ollut mahdotonta. Omassa arvioinnissaan-

kin juniorivalmennuspäällikkö totesi, ettei aikaa ollut niin paljon kuin olisi ollut tarpeen tai olisi ollut halua. Yhtenäisemmän valmennuslinjan määrittely ja suunnitelmallisuus joukkueiden toimintaan on ollut tärkeää. Aina on myös saanut apua tarvittaessa. Kaiken kaikkiaan juniorivalmennuspäällikön osuuteen hankkeessa oltiin tyytyväisiä. Osa koki epäoikeudenmukaisuutta juniorivalmennuspäällikön harjoituksiin osallistumisessa ja koettiin, että hänellä oli liian monta valmennuspestiä yhtäaikaaisesti. Tämä näkyi poissaolemisenä muissa valmennustehtävissä ja ehkä fokuksen katoamisena. Juniorivalmennuspäällikön koulutuksiin oltiin tyytyväisiä ja jokainen sai osallistua niihin oman tahtotilansa mukaan. Koulutukset liittyivät valmentamiseen, joten on ymmärrettävää, ettei niihin ollut tarvetta osallistua kaikilla seuran toimijoilla.

Hankkeen uudelleen toteuttaminen jakoi mielipiteitä, mutta erityisesti valmentajat olivat sitä mieltä, että hanke kannattaisi toteuttaa uudelleen. Vastaajien mielestä hanke onnistui kokonaisuudessaan hyvin ja keskiarvoksi saatiin 3,65 eli keskimääräistä parempi. Johtopäätöksenä voidaan sanoa, että hankkeesta oli enemmän hyötyä kuin haittaa seuralle ja seuran toimijoille. Erityisesti valmentajat saivat hyötyä hankkeesta.

LIKES:in tutkimukseen verrattaessa Ryhdin hankkeessa on nähtävissä paljon samankaltaisuutta. Hanketta veivät eteenpäin laadun sekä suunnitelmallisuuden parantuminen ja harrastajamäärän kasvu. Myöskin haittaavina tekijöinä ovat vapaaehtoisten puute ja heidän aikansa. Taloudellinen puoli koettiin myös hankalaksi, koska maksuja ei voitu korottaa, vaikka paineita tähän oli. Hankkeen aikana salivuorojen käytön määrä kasvoi ja kustannukset nousivat vastaavasti. Salivuorojen hinnat myös nousivat hankkeen loppupuolella. Taloudellinen puoli näkyy vähän viiveellä ja tämä olisikin vaatinut enemmän seurantaa hankkeen aikana. Toimintamaksuja olisi pitänyt korottaa ennen hanketta, koska hankkeen aikana se ei ollut mahdollista. Tämä olisi myös voinut mahdollistaa sen, että hanke olisi jatkunut samassa mittakaavassa. Maksujen korotuspaineet ovat kuitenkin koko ajan olleet olemassa ja tulevalle kaudelle ne nousevat.

Markkinointi- ja viestintäasioihin kaivattiin lisäystä ja tämäkin vastaa muilta seuroilta saamiin vastauksiin seuratuki kyselyissä. Näihin asioihin olisi syytä panostaa jatkossa. Ryhdin lentopallotoiminnan kehittäminen jatkuu hankeaikana saavutettujen työkalujen avulla. Saatu kokemus, tietotaito ja konkreettiset toimintatavat mahdollistavat laadukkaan seuratoiminnan. Seuraavalla kaudella hanke tulee jatkumaan, mutta paljon

pienemmässä mittakaavassa. Sama juniorivalmennuspäällikkö jatkaa, mutta omien töidensä ohessa.

### 7.3 Tutkimuksen luotettavuus ja jatkotutkimukset

Kyselyssä vastaajat joutuivat vastaamaan kaikkiin muihin kysymyksiin paitsi avoimiin kysymyksiin. Ainoastaan koulutuskysymyksiin pyydettiin vastaamaan, jos niihin oli osallistuttu. Niihin oli kuitenkin osa vastaajista vastannut, vaikka eivät olleetkaan osallistuneet koulutuksiin. Vastaukset tallentuivat suoraan E-lomake ohjelmaan, joten tutkijan ei tarvinnut itse niitä syöttää mihinkään ja virheitä ei voinut tulla tallennus vaiheessa. Vastausprosentti oli korkea (67%), joten kyselystä saatiin kattavaa tietoa Ryhdin eri toimijoiden mielipiteistä. Menetelmä sopi hyvin tähän tutkimukseen. Tutkimus tehtiin vain yhdelle hankkeelle, joten tulokset eivät ole yleistettävissä. Hankkeelle oli asetettu omat mittarit arvioimaan hankkeen onnistumista. Mittarit kuitenkin myötäilivät yleisiä onnistumisen mittareita muissa vastaavissa seuraturkihankkeissa. Tulokset vastasivat LIKES:in tekemiä tutkimuksia, joten tuloksia voidaan mielestäni pitää luotettavina. Tästä tutkimuksesta löytyi paljon samankaltaisuutta muihin seuraturkihankkeisiin verrattuna.

Jatkotutkimuksena voisi olla muutaman vuoden päästä se, että miten hankkeen aikana hyväksi havaitut toimintatavat ovat säilyneet seuran toiminnassa. Nyt on jo nähtävissä, että tulevalla kaudella 2016-2017 esimerkiksi pallokoulut käynnistyivät ja näin ollen yhä pienempiä harrastajia saadaan mukaan toimintaan. Uusia harrastajia ja ryhmiä on siis jo saatu mukaan toimintaan ja harrastajamäärän kasvu toivottavasti jatkuu tulevalla kaudella. Myöskin ”Pelataan Ryhdissä” -kirjasen päivittämisen vaikutus käytäntöön olisi mielenkiintoista nähdä. Saadaanko pelaajan polku toimimaan ja mihin suuntaan seura haluaa lähteä kehittämään toimintaa tästä eteenpäin. Nähtäväksi myös jää saadaanko toimintaa laajennettua sen verran, että palkattu työvoima olisi vielä joskus mahdollista.

#### 7.4 Pohdintaa

Haastavaa oli löytää aineistoa opinnäytetyöhön. Kirjallisuutta ei ole aiheesta saatavilla juurikaan, joten opinnäytetyö pohjautuu erilaisiin tutkimuksiin seuraturkihankkeista. Opinnäytetyön suunnitelma myös eli koko prosessin ajan. Opin tätä työtä tehdessä paljon seuraturkihankkeista ja miten ylipäänsä muualla toimitaan. Tämä auttoi tuomaan uutta näkökulmaa myös omaan seuratoimintaan.

Jos nyt tekisin kyselyn uudestaan, valitsisin asteikoksi 4-portaisen asteikon. Se ei antaisi mahdollisuutta vastata neutraalisti vaan olisi valittava kumpaan suuntaan asteikolla kallistuu. Kyselyssä tuli liikaa vastauksia keskimmäiseen vaihtoehtoon, jolloin vastaaja ei ollut juuri mitään mieltä. Toisaalta palautteena tuli, ettei vaihtoehtoa ei osaa sanoa ollut annettu ja oli vaikea vastata kysymyksiin, kun ei tiennyt asiasta. Avoimet kysymykset ovat myös hankalia, koska vastaajat saattavat vastata ihan jotain muuta kuin sitä mitä kysytään. Kysely olisi voinut olla vähän lyhyempi ja jälkeinpäin mietittynä kyselyn olisi voinut teetättää vain valmentajille. Muihin toimijoihin hankkeella ei juurikaan ollut vaikutusta. Toisaalta taas muilta toimijoilta saatiin kritiikkiä hankkeesta. Kysely oli kuitenkin onnistunut ja siitä saatiin tietoa hankkeen onnistumisesta.

## LÄHTEET

Eduixin www-sivut 2016. Viitattu 8.9.2016. <http://edux.fi/>

Hallituksen esitys eduskunnalle liikuntalaiksi. HE 190/2014 vp.

Hentunen, J., Turpeinen, S. & Pyykönen, J. 2016. Lisää laatua, enemmän toimintaa. Seuratuen toimintavuoden tulokset 2014-2015. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 312. Viitattu 18.8.2016. [http://www.likes.fi/filebank/1999-Lisaa\\_laatua\\_enemmän\\_toimintaa.pdf](http://www.likes.fi/filebank/1999-Lisaa_laatua_enemmän_toimintaa.pdf)

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Isosomppi, S. 2014. Seuratuki 2014. Tuettujen hankkeiden hakemuserviointi. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 291. Viitattu 4.6.2016. <http://www.likes.fi/filebank/1388-Seuratukiraportti2014.pdf>

Koski, P. 2012. Palkattu seuran –mitä seuraa? Seuratoiminnan kehittämistuen tulokset. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 263. Jyväskylä.

Laasanen, J. 2011. Vapaaehtoistyön kansantaloudelliset vaikutukset. Viitattu 9.6.2016. <http://www.helsinki.fi/ruralia/julkaisut/pdf/Raportteja70.pdf>

Lehtonen, K., Paukku, J., Hakamäki, M. & Laine, K. 2014. Seuratuki 2013. Haku- ja jakoprosessin arviointi. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 286. Viitattu 4.6.2016. <http://www.likes.fi/filebank/946-Seuratuki2013.pdf>

Liikuntalaki 2015. 2015/390.

Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiön www-sivut 2016. Viitattu 3.9.2016. <http://www.likes.fi/>

Loimu, K. 2013. Yhdistystoiminnan käsikirja. Helsinki: WSOYpro.

Mäenpää, P. & Korkatti, S. (toim.). 2012. Urheiluseurat 2010-luvulla. Ajatuksia seurojen kehittymisestä ja kehittämisestä. SLU-julkaisusarja 1/2012. Sporttipaino.

Opetus- ja kulttuuriministeriön www-sivut 2016. Viitattu 4.6.2016. <http://www.minedu.fi/>

Patentti ja rekisterihallituksen www-sivut 2016. Viitattu 10.6.2016. <https://www.prh.fi/fi/>

Paukku, J., Lehtonen, K. & Turpeinen, S. Seuratuki 2013-2014 Toimintavuoden tulokset 2014. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 293. Viitattu 3.9.2016. [http://www.likes.fi/filebank/1428-Seuratuki\\_2013-2014\\_\\_Toimintavuoden\\_tulokset\\_FINAL.pdf](http://www.likes.fi/filebank/1428-Seuratuki_2013-2014__Toimintavuoden_tulokset_FINAL.pdf)



Pyykönen, J. 2015. Seuratuki 2015. Tuettujen hankkeiden hakemuserviointi. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 311.

Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2013:7. Urheiluseurat kunniaan. Liikunnan ja urheilun rahoituksen painopisteeksi perustaso -lapset ja nuoret. [http://www.liikuntaneuvosto.fi/files/287/Urheiluseurat\\_kunniaan\\_www.pdf](http://www.liikuntaneuvosto.fi/files/287/Urheiluseurat_kunniaan_www.pdf)

Yhdistyslaki 1989. 26.5.1989/503 muutoksineen.

Ylöjärven Ryhdin hankehakemukset 2014 ja 2015.

Ylöjärven Ryhdin hankeraportti 2015.

Ylöjärven Ryhdin juniorivalmennuspäällikön henkilökohtainen tiedonanto 4.9.2016. Haastattelutiedot Katri Markkasen halussa.

Ylöjärven Ryhdin juniorivalmennuspäällikön valmennuksen taso raportit 2015 ja 2016.

Ylöjärven Ryhti ry:n säännöt.

Ylöjärven Ryhdin www-sivut 2016. <http://www.ylojarvenryhti.fi/>

# Ylöjärven Ryhdin RySKe-hanke

## Yleistä

**Mikä oli roolisi seurassa hankkeen aikana kausilla 2014-2015 ja 2015-2016?**

- Valitse yksi ja vastaa siinä roolissa.
- ☐ Valmentaja
  - ☐ Joukkueenjohtaja
  - ☐ Rahastonhoitaja
  - ☐ Muu mikä?

**Kummalla puolella toiminnassa olit?**

Tyttöpuoli Poikapuoli

Valitse toinen ☐ ☐

**Onko lapsesi mukana toiminnassa?**

- Valitse ☐ Kyllä  
☐ Ei

**Toimintavuodet**

1- 3- 5- 7- 9- yli  
2v 4v 6v 8v 10v 10v

**Kuinka kauan olet ollut mukana Ylöjärven Ryhdin toiminnassa?**

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

**Miten tärkeänä koet seuraavat syyt osallistumisessasi seuratoimintaan?**

	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Ei niin kovin tärkeä	Ei tärkeä	Merkityksetön
Oma lapsi	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Hyvät kokemukset seuratoimintaan osallistumisesta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Ylöjärven ryhti/seurauskollisuus	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Rakkaus lajiin	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Vapaaehtoistyö	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Yhteisöllisyys	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Muu mikä?

# Seuratukihanke

## Kuinka hyvin tiedät?

	Erittäin hyvin	Hyvin	Ei hyvin eikä huonosti	Huonosti	Erittäin huonosti
Mikä oli seuratukihanke?	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Mitkä olivat hankkeen tavoitteet?	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

## Miten seuraavat asiat ovat mielestäsi toimineet hankkeen aikana?

	Erittäin hyvin	Hyvin	Ei hyvin eikä huonosti	Huonosti	Erittäin huonosti
Jaosto	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Juniorivalmennuspäällikkö	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Oma joukkue	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Seuran sisäinen yhteistyö	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tiedottaminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

## Miten seuratukihanke on vaikuttanut joukkueesi toimintaan?

	Erittäin paljon	Paljon	Ei paljon eikä vähän	Vähän	Erittäin vähän
Osallistuiko juniorivalmennuspäällikkö tarpeeksi joukkueesi toimintaan?	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Saitko tarpeeksi apua omaan toimintaan?	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Oliko juniorivalmennuspäälliköstä jotain haittaa joukkueesi toimintaan?	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Vahvistuiko osaamisesi seuratukihankkeen aikana?	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Haluaisitko että vastaava hanke toteutettaisiin uudestaan?	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

## Miten olet kokenut juniorivalmennuspäällikön toiminnan?

## Miten juniorivalmennuspäällikkö on näkynyt toiminnassanne muutoin?

## Onko hanke vaikuttanut jotenkin negatiivisesti seuran toimintaan?

	Erittäin paljon	Paljon	Ei paljon eikä vähän	Vähän	Erittäin vähän
Valitse yksi	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**Jos hankkeella oli negatiivisia vaikutuksia niin mitä ne olivat?**

## **Koulutus**

**Moneenko koulutukseen olet osallistunut hankkeen aikana?**

0   1-2   3-4   5-6   7-8   9

Valitse yksi ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

**Jos et osallistunut koulutuksiin niin oliko siihen jokin erityinen syy? Esim. huono aikataulu yms.**

**Koulutusten määrä. Vastaa vain, jos osallistuit koulutuksiin.**

	Samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Osittain eri mieltä	Eri mieltä
Olisiko koulutuksia pitänyt olla enemmän?	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Saitko hyötyä/apua omaan toimintaasi koulutuksista?	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Olitko tyytyväinen koulutuksen sisältöihin?	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**Minkälaista hyötyä/apua olet saanut koulutuksista?**

**Hankkeen onnistuminen**

	Erittäin hyvin	Hyvin	Ei hyvin eikä huonosti	Huonosti	Erittäin huonosti
Miten hanke kokonaisuudessaan onnistui?	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**Olisiko sinulla jotain kehittämisideoita seuran toimintaan?**

**Haluatko sanoa vielä jotain hankkeen tiimoilta?**